

Karel Krčana a Karel Kopecký:

Květena okolí Nového Města n. Metují

Okolí Nového Města n. Met. patří po floristické stránce k poměrně dobře prozkoumanému území severovýchodních Čech. Již v druhé polovině minulého století pracovala zde řada botaniků (Čelakovský, Freyn, Košťál, Mörkaj.). Výsledkem jejich práce byla řada floristicky a fytogeograficky pozoruhodných nálezů, publikovaných vesměs Čelakovským (I, II, III). V pozdější době si všímá květeny Novoměstska Domin (IV), Hrobář (X), Prokeš (VII, VIII, IX, XVII) a B. Válek (VI, VIII, IX), kteří ve svých publikacích uvádějí mnoho zajímavých vlastních nálezů, spolu s údaji celé řady botaniků (E. Hadače, Hejzlara, F. Hořavky, K. Krčana, J. Otruby, Vodáka aj.). V posledních letech bylo Novoměstsko zpracováno i po fytoocenologické stránce (Mikyška XV, Fiedler XVI, Kopecký XI, XII).

Soubornější studie novoměstské květeny nebyla však dosud publikována. Dosavadní údaje jsou v botanické literatuře značně rozptýlené. Mnohé z nich, dnes již staré, vyžadují novějšího ověření. Tak řada druhů uváděných z okolí Nového Města ke konci minulého století Čelakovským dnes již vymizela. Na druhé straně existuje mnoho pozoruhodných nálezů z posledních let, které dosud nebyly uveřejněny. Z těchto důvodů je prvořadým úkolem tohoto příspěvku podat pokud možno ucelený obraz květeny okolí Nového Města se zřetelem k ověření nálezů uváděných ve starší botanické literatuře.

V příspěvku jsou uvedeny pouze vzácnější nálezy druhů vyšších rostlin planě rostoucích nebo zplnělých. Běžné druhy byly ze seznamu vypuštěny. Jednotlivé položky jsou v následujícím textu seřazeny podle abecedního pořádku (vědecká nomenklatura byla převzata z Dostálový Květeny ČSR). Dokladový materiál veškerých uvedených druhů je spolu s podrobným popisem lokalit uložen v soukromých sbírkách obou autorů, kde je k dispozici případnému dalšímu studiu (adresy autorů jsou uvedeny na konci práce).

Po fytogeografické stránce je Novoměstsko přechodovou oblastí mezi Orlickými horami a opočenskou planinou. Jeho vyšší severní část zasahující do podhůří Orlických hor je klimaticky drsnější. Průměrná nadmořská výška, která se v okolí Nového Města pohybuje kolem 360 až 380 m, směrem k severu a k severovýchodu rychle stoupá a dosahuje průměrných hodnot kolem 550 m n. m. Charakter květeny je zde udáván převládajícími prvky herecynskými. Montánní a submontánní druhy rostlin (*Calamagrostis villosa*, *Dryopteris austriaca* ssp. *dilatata*, *Struthiopteris spicant* a p.) pronikají však i do nižších poloh podhůří, sledující hluboko zaříznutá údolí s význačnou teplotní inverzí (údolí „Peklo“, údolí Olešenky, Klopotovské a Libehyňské údolí). Teplotní anomálie v těchto hlubokých roklinách jsou spolu s vyšší půdní a vzdušnou vlhkostí prvořadou příčinou zvratu vegetačních stupňů. Ve spodních částech jejich svahů jsou vyvinuta více méně zachovalá společenstva svazu *Tilieto-*

Acerion s četnými prvky montánních a submontánních bučin, zatím co plošiny nad údolím byly pokryty klimaxovými (zonálními) společenstvy dubového, po případě dubo-bukového pásma.

Hranice mezi stupněm doubrav a vlastním stupněm bučin tvoří přibližně vrstevnice 480 až 520. Je pochopitelné, že se na mnohých místech odchyluje od tohoto přibližného schématu, v důsledku mikroklimatických a edafických vlivů.

Komponenty hercynské květeny mizejí na vápníkem bohatých slinovatkách opočenské roviny, navazující na jižní okolí Nového Města. Na jižních expozicích, především na podkladě tvořeném turonskými slíný, setkáváme se s řadou teplomilných druhů, pronikajících na podobných stanovištích až do těsné blízkosti podhůří Orlických hor (*Querceto-Carpinetum bohemicum* na jižních svazích pod Výrovem u Nového Města, četné teplomilné druhy ve fragmentech degradačních stadií fytocenos stupně doubrav, náležící svazu *Quercion roboris-petreae*).

V jižní části Novoměstska se z přirozeného lesního pláště krajiny nezachovalo téměř vůbec nic. Pokud není půda využita k intenzivní zemědělské výrobě, byla většina původních listnatých porostů stupně smíšených doubrav přeměněna na smrkové monokultury. Přesto se na Novoměstsku zachovala řada pozoruhodných lokalit vzácné květeny, a to zejména na místech pro zemědělskou a lesní výrobu nevhodných, z nichž jistě nejvýznamnější jsou t. zv. „Zbytka“ u Českého Meziříčí, tvořená komplexem těžko odvodnitelných slatinných a polokulturních luk (*Caricetum davallianae*, *Seslerietum uliginosae* — dnes již jen nepatrné zbytky a *Molinietum medioeuropaeum*). Zajímavý je drobný porost olše a jasanu, představující přechod k společenstvům „pravých olšin“ svazu *Alnion glutinosae*. Ve „Zbytkách“ se dodnes udržela řada vzácných druhů rostlin jako *Cardamine dentata*, *Carex distans*, *Carex hosteana*, *Carex leutzi* (*C. hosteana* $\times$ *C. flava*), *Carex riparia*, *Cirsium erucagineum* (*C. oleraceum* $\times$ *C. rivulare*), *Cirsium rivulare*, *Cirsium siegertii* (*C. canum* $\times$ *C. rivulare*), *Cirsium subalpinum* (*C. palustre* $\times$ *C. rivulare*), *Crepis praemorsa*, *Eleocharis palustris* ssp. *uniglumis*, *Festuca arundinacea*, *Gagea minima*, *Hippuris vulgaris*, *Iris sibirica*, *Molinia arundinacea*, *Ophioglossum vulgatum*, *Orchis aschersoniana* (*O. incarnata* $\times$ *O. latifolia*), *Orchis incarnata*, *Orchis militaris*, *Peucedanum palustre*, *Phyteuma orbiculare*, *Pinguicula vulgaris*, *Salix repens* ssp. *rosmarinifolia*, *Schoenus ferrugineus*, *Tofieldia calyculata*, *Triglochin palustre*, *Viola erecta*, *Viola palustris* aj.

Přesto, že Zbytka představují jedinečnou lokalitu vzácné květeny v celých severovýchodních Čechách, nepodařilo se zatím zajistit jejich ochranu. Hnojení luk umělými hnojivy, ale v prvé řadě nové pokusy o odvodnění, způsobují v posledních letech značný kvantitativní úbytek některých choulolistivějších druhů. Odvodnění Zbytek může však znamenat i vážné porušení vodního režimu nejbližšího okolí, i když se v posledních letech o vodohospodářském významu slatin a rašelinišť v krajině mnoho diskutovalo.

Z ostatních pozoruhodnějších lokalit zasluhuje zmínku les „Halín“ u Běstvín (*Aquilegia vulgaris*, *Callitriche polymorpha*, *Campanula glomerata*, *Carex montana-luxurians*, *Cephalanthera alba*, *Cephalanthera rubra*, *Cypripedium calceolus*, *Galium schultesii*, *Geranium columbinum*, *Hierochloë australis*, *Melica uniflora*, *Melittis melissophyllum*, *Orchis purpurea*, *Platanthera chlorantha*, *Prunella grandiflora*, *Trifolium rubens* aj.), les „Tuří“ u Slavětína (*Calamagrostis canescens*, *Carex flava-euflava*, *Carex tomentosa*, *Galium verum*, *Chaerophyllum bul-*

Adora moschatellina L.: Roztroušeně v křovinatých stráních a lesích v okolí Nového Města n. Met. (při jižním obvodu města, u plovárny, v lese u Leštin, v Popluží a v Pekle). Dále na lesních stráních pod Černícemi, v „Tuří“ u Slavětína, v lese „Halíně“ mezi Vršovkou a Běstvinami, v „Chrastí“ u Nahořan.

Agrimonia eupatoria L. subsp. *officinalis* (L. a m.) G a m s: V suších lesích, na lukách a pastvinách porůznu. Nové Město n. Met.: V blízkém obvodu města, v Klopotovském údolí, v lese „Jáselný“ a „Halíně“. Dále v lese „Horka“ u Bohuslavic a ve „Zbytkách“.

Agrostis alba L. var. *silvatica* A. G. (J. O t r u b a): Sbírán r. 1950 na rumišti v Novém Městě n. Met.

Agrostis canina L.: Celkem nehojný, jen místy pospolitě u Vrehovin, Bohdašina, v lese „Jáselný“ a ve „Zbytkách“. V Počance u Lhoty-Doubravic ve formě *mutica* G a n d.

Agropyrum caninum (L.) P. B e a u v.: Na náplavech a v pobřežních houštinách kolem vodních toků, zejména v pekelském údolí u Nového Města n. Met., v novoměstské oboře, u Krčína, u dvora „Osmy“ a jinde.

Alchemilla hybrida L. em M i l l. subsp. *pubescens* (L. a m.) G a m s: Roztroušeně na suchých lukách a mezech u Nového Města a u Vrehovin.

Alchemilla pratensis S c h m i d t: Roztroušeně na loukách a travnatých stráních u Nového Města n. Met. a u Vrehovin.

Alchemilla silvestris S c h m i d t: Na loukách a lesních paloucích u Nového Města n. Met., „Vrehovin“ v lese „Chrastí“ u Nahořan a ve „Zbytkách“ u Bohuslavic n. Met.

Alisma gramineum G m e l.: Vzácně na bažinatých březích tůní a rybníků, např. u rybníčku „Řemínek“ v Počance u Doubravic. Na jmenované lokalitě roste vedle typické formy i forma *kanalifolium* E h r h., s listy úzce čárkovitými, podobnými listům trav.

Alisma plantago-aquatica L.: Dostí častý druh na bahnitých náplavech Metuje a jejích přítoků. (XII., str. 50).

Allium angulosum L.: Vzácně na vlhkých loukách a bažinách v okolí Nového Města n. Met., poněkud hojněji v jižní části okresu.

Allium montanum S c h m i d t: Teplomilný druh, na výslunných stráních a písčinatech severní části okresu Dobruška vzácně. F r e y n e m byl pozorován na lesní stráni u Běstvin a v opočenském parku (II., str. 737).

Allium scorodoprasum L.: Ve vlhkých hájích a pobřežních houštinách pouze v jižní části okresu.

Allium ursinum L.: Ve vlhkých a stinných listnatých lesích v severní části okresu dosti vzácně, ale často pospolitě: „Zbytka“ u Čes. Meziříčí, Chropotínský háj u Bolehoště.

Alnus incana (L.) M o e n c h: V pobřežních houštinách kolem Metuje a jejích přítoků, na vlhkých skalách a devastovaných stráních, kde její porosty představují sukcesní článek vracejícího se lesa. Místy je zaváděna i uměle. Častý druh v pekelském a Klopotovském údolí u Nového Města n. Met., v okolí Nahořan, Krčína, u Slavětína a p.

Alopecurus agrestis L.: V roce 1938 pozorována v jetelovém poli u Doubravic.

Amarantus albus L.: Severoamerický druh vzácně zplaňující v okolí Krčína a v údolí Metuje pod Leštinami.

Amarantus hybridus L. subsp. *chlorostachys* (W i l l d.) H e j.: Do severní části okresu byl zavlečen teprve v posledních letech. Dosud vzácně v okolí Nového Města n. Met. jako plevel.

Amarantus lividus L.: V okolí Nového Města n. Met. roztroušeně na rumišťích, polích, při okrajích cest.

Anacharis canadensis (M i c h x.) P l a n c h.: V posledních desetiletích se velmi silně rozšířil téměř ve všech stojatých vodách severní i jižní části okresu. Kvetoucí (pouze pestíkové květy) byl pozorován v tůni v severní části lesa „Jáselný“ u Krčína.

Anagallis arvensis L. subsp. *coerulea* (G o u a n) S c h. K e l l.: Ojediněle na suchých úhořech, mezech a u cest v okolí Nového Města n. Met.

Anemone ranunculoides L. subsp. *typica* U l b r.: Vzácně ve vlhkých lesích a křovínách v pekelském údolí u Nového Města n. Met., v údolí Olešenky u Nového Hrádku, u Černěie a Popluží.

Anemone silvestris L.: Vzácně na opukových stráních v teplejší části okresu, např. na Bílém Kopci nedaleko Českého Meziříčí, původně i u Křovic (V., příspěvek 9, dokončení str. 2.; IV., sv. 19., str. 14).

Anthemis austriaca J a c q.: Několikrát pozorován u nádraží v Novém Městě n. Met. a na stráních severně od Vrehovin.

Anthemis tinctoria L.: V r. 1955 pozorován u železniční trati před Vrehovinami.

Anthericum ramosum L.: Na výslunných a suchých stráních v okolí Slavětína, u Běstvin a „Žďáru“ u Jásenné (289 m n. m.). Pozorován též B. V á l k e m (VI., str. 19).

Anthriscus cerefolium H o f f m. subsp. *trichosperma* (S c h u l t.) D r u d e.: Ojediněle pozorován v r. 1927 pod zámekem v Novém Městě n. Met.

Aphanes arvensis L.: Roste porůznu jako plevel na polích a rumišťích v okolí Nového Města n. Met. (bývalý lom u nádraží), mezi Novým Městem a Přibyslaví, v lese „Jáselný“ (blíže k Vršovce), kde v r. 1939 rostl společně s *Hypericum humifusum* s *Centunculus minimus*, u Chlistova, Vanovky, Krčína a patrně i jinde v okolí.

Aquilegia vulgaris L. subsp. *euvulgaris* D o m.: Vzácně ve stinných listnatých lesích severní části okresu. Louka u elektrárny Nového Města, Klopotovské údolí, „Tuří“ u Slavětína, les „Halín“ u Běstvin, „Horka“ u Bohuslavic n. Met.

Arabis hirsuta (L.) S c o p o l i subsp. *planisiliqua* (P e r s.) T h e l l.: V Čechách již velmi vzácný, v dobroušském okrese jen na vlhkých polokulturních loukách a černavách ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Arabis hirsuta (L.) S c o p. subsp. *sessilifolia* G a u d i n.: V dobroušském okrese roztroušeně ve světlých hájích, na křovitých stráních, sušších loukách a mezích. V údolí Metuje u Nového Města, u Vrchovin, pod zříceninou hradu Frymburka u Nového Hrádku, ve „Zbytkách“ u Českého Meziříčí a Bohuslavic n. Met.

Arctium minus (H i l l.) B e r n h.: V celém okrese podél cest, na vesnických návších a rumišťích roztroušeně.

Arnica montana L.: Ojedíněle sestupuje s Orlických hor do podhůří a byla sbírána na loukách v okolí Bohdašína, Bačetína a Dobřan. (VI, str. 19; V., příspěvek 9, str. 10).

Arnoseris minima (L.) S c h. K o e r t.: Vzácně na písčitých polích a úhorech pod Brankou severně od Vrchovin.

Artemisia absinthium L.: Pěstován v zahrádkách ojedíněle zplaňuje u novoměstského nádraží a na návsi v Černčicích.

Artemisia dracunculus L.: Zplanělý v příkopu silnice vedoucí od Nového Města k „Peklu“.

Arum maculatum L.: Těžiště jeho rozšíření leží spíše v jižní části okresu, odkud je často uváděn. V severní části je známa pouze jediná drobná lokalita ve vlhkém listnatém lese při jižním obvodu Nového Města n. Met. (XIII., str. 8).

Aruncus vulgaris R a f i n.: V roklinných javořinách a bukových javořinách v údolí Olešanky, v Klopotovském a pekelském údolí u Nového Města n. Met., v okolí Přibyslavi (I., str. 645).

Asperula glauca (L.) B e s s.: Rostlina je v celých východních Čechách vzácná. Z dobroušského okresu pochází jen několik ojedinelých nálezů, na př. při východním okraji lesa „Žďáru“ u Jásenné v nadmoř. výšce 289 m (VI., str. 20). V roce 1943 a 1945 byla sbírána na travnaté mezi západně od Českého Meziříčí.

Asplenium germanicum W e i s s = *A. septentrionale* × *A. trichomanes* M u r b.: Vzácně na fylitových skalách „Koníček“ v pekelském údolí u Nového Města n. Met. (VI., str. 20; XIV., str. 204).

Asplenium ruta-muraria L.: Na opukových zdech novoměstského zámku, u nádraží v Novém Městě, v Krčíně, v puklinách skal turonských slínů v širokém okolí Nového Města.

Asplenium septentrionale (L.) H o f f m.: Zatím co výskyt předechozího druhu je vázán více méně na opuku, roste *A. septentrionale* hojně i na vápníkem chudých fylitových skalách v širokém okolí Nového Města (Peklo, Klopotovské údolí, „Husí Krk“, údolí Olešanky, u Nového Hrádku, Sendraše, Ohnišova a j.).

Aster novi-belgii L.: Pěstovaný druh, ojedíněle zplanělý v lese „Na Brance“ severně od Vrchovin.

Astragalus cicer L.: Vzácně na okrajích lesů, na křovinatých stráních a suchých travnatých místech u Černčic a Bohuslavic.

Astrantia major L. subsp. *eumajor* G r i n t.: V dubových a bukodubových porostech v okolí Nového Města, v Zákraví, na „Husím Krku“, u Spů, u Valu, v „Jáselném“, v „Halíně“ (mezi Spy, Vršovkou a Běstvinami), v „Tuří“ u Slavětína a u Čes. Meziříčí.

Atriplex hastata L.: V severní části okresu dosti vzácný druh. Na rumišťích a v příkopech u Slavětína, Černčic a u Čes. Meziříčí.

Atropa belladonna L.: Na pasekách a světlých stráních v okolí Nového Města, Mezilesí, Nového Hrádku a Přibyslavi vzácně.

Avenastrum pubescens (H u d s.) O p i z: Na kulturních a polokulturních loukách a ve světlých křovíštích při jižním obvodu Nového Města, u Vrchovin, Krčína, Popluží a u Českého Meziříčí.

Baldingera arundinacea G. M. S c h.: Na náplavech Metuje a jejích přítoků v celé severní části dobroušského okresu hojná (XII., str. 51—60, XIII., str. 12).

Batrachium circinatum (S i b t h.) S p a c h: Vzácně ve stojatých a mírně tekoucích vodách severní části okresu. V roce 1939 byl sbírán v bývalém splem rameni Metuje v Krčíně.

Batrachium fluviatans (L a m.) W i m m.: Často pospolitě v čerstvých, rychleji tekoucích vodách Metuje mezi Náchodem a Novým Městem. V okolí Krčína je uváděn již F r e y n e m (II., str. 838).

Batrachium paucistamineum T a u s c h subsp. *petiveri* (K o c h) D o s t.: Ve stojatých

vodách příkopů a tůní v okolí Pohoří. Ve Zlatém potoce u Opočna v již. části okresu byl pozorován již Freynem.

Batrachium paucistamineum Tausch subsp. *trichophyllum* (Chaix.) Dost.: Ve stojatých vodách severní části okresu celkem vzácně, na př. u Šonova a v Chlístově.

Berberis vulgaris L.: Roztroušeně v proředených listnatých porostech teplejší části okresu, např. v „Horkách“ u Bohuslavic a v „Tuřím“ u Slavětína. Někdy pěstován v zahrádkách.

Berula erecta (Huds.) Coville: V mokřích lučních příkopech a na březích potoků v okolí Pohoří a Slavětína, často pospolitě.

Bidens cernuus L.: Roztroušeně na bažinatých loukách v alluviu Metuje v okolí Nového Města, Krčina a Šonova.

Bidens tripartitus L.: Častý člen iniciálních rostlinných společenstev na drobných náplavech Metuje v širokém okolí Nového Města.

Bifora radians M. B.: Zavlečený druh. Vzácně pozorován v obilí u Bohuslavic n. Met.

Blysmus compressus (L.) Panz.: Na mokřích loukách a na dnech zabahnělých příkopů v okolí Vrchovin (Válek), u rybníka „Řemínku“ u Lhoty-Doubravice (Klika). V jižní části okresu zdá se být hojnější (rybník Broumar u Opočna).

Botrychium lunaria Sw.: Nalezena v několika exemplářích na kamenitém svahu u Sendraže. V jižní části okresu u Bolehoště sbírána L. Rachelem.

Brachypodium pinnatum (L.) P. Beauv.: Na suchých a výslunných stráních, především na vápník bohatém podkladu (slíny), v širokém okolí Nového Města, v lese „Jáselný“ u Krčina, v „Halíně“ u Běstvin, v „Tuřím“ u Slavětína a ve východním okraji lesa „Ždárů“ při hranici jaroměřského okresu.

Brachypodium silvaticum (L.) P. Beauv.: V listnatých lesích a na travnatých stráních v teplejší části dobroušského okresu.

Brassica juncea Czern.: Zřídka pěstována, častěji zplaňující. Několikrát pozorována v severní části katastru Nového Města, v okolí Vrchovin a Krčina.

Briza media L. var. *albida* Lej.: Pozorována pouze v lese „Jáselný“ u Krčina.

Bromus arvensis L. subsp. *eu-arvensis* (A. Gr.) Dom.: Tento, na Novoměstsko zavlečený druh byl pozorován po několik roků v Krčíně a v Novém Městě n. Met. u kláštera.

Bromus commutatus Schrad.: Druh v severní části dobroušského okresu velmi vzácný, patrně zavlečený, s přechodnou dobou výskytu. Roku 1938 byl pozorován na poli severně od Vrchovin, r. 1945 v okolí Českého Meziříčí a u Bohuslavic.

Bromus erectus Huds. subsp. *eu-erectus* A. Gr.: Na kamenitých stráních, především na podkladě bohatém na vápník (slíny) v severní i jižní části okresu roztroušeně. V polohách nad 500 m v podhůří Orlických hor patrně chybí.

Bromus mollis L. var. *leioclachys* Pers.: V okolí Nového Města na loukách a pustých místech daleko vzácněji než typická forma.

Bromus ramosus Huds. subsp. *benekenii* (Lange) Sch. Kell.: Ve stinných listnatých lesích svazu *Fagion a Tilieto-Acerion*, zejména v podhůří Orlických hor, v okolí Nového Města, Meziříčí, Nového Hrádku, v lese „Halíně“ u Běstvin, v „Tuřím“ u Slavětína a j.

Bromus ramosus Huds. subsp. *serotinus* (Benck.) Beck: Na stejných nalezištích jako předchozí druh, avšak daleko vzácněji. Hojně pouze ve „Zbytkách“ u Bohuslavic.

Bromus secalinus L. subsp. *vulgaris* (Koch) Dom.: V severní části dobroušského okresu roztroušeně, nikoliv však hojně. Sbírán na travnatých stráních v okolí Pekla u Nového Města, u Vrchovin, Černčic, Bohuslavic, Ohnišova, Dobřan a Rohenic.

Bromus sterilis L.: Na pustých místech, rumištích, na suchých stráních a lesních světlínách v celé severní části okresu roztroušeně. Se stoupající nadmořskou výškou (přes 400 m) rychle mizí.

Bromus tectorum L. forma *nudus* M. K.: Byl pozorován na travnaté stráni u nádraží v Novém Městě.

Brionia alba L.: Zavlečený jihoevropský druh sbírán r. 1955 u Vrchovin.

Bunias orientalis L.: Pontický element, na některých místech dobroušského okresu trvale zdomácnělý (u železniční trati v Pohoří u Opočna, v Krčíně a v Zákraví).

Bupleurum falcatum L. subsp. *eufalcatum* Wolf: Na výslunných ópukových stráních v teplejších místech okresu např. v okolí Krčina a Popluzí, u Bohuslavic a Čes. Meziříčí. V jižní části okresu je daleko hojnější, např. „Na Chlumu“ u Mělcán, v okolí Opočna a Dobrušky, kde byl sbírán Rohlenou a Freynem.

Bupleurum rotundifolium L.: Druh na sever a severovýchod od Dobrušky vzácný, patrně jen přechodného výskytu. V r. 1944 byl pozorován u nádraží v Novém Městě n. Met.

Butumus umbellatus L.: V příkopech a na březích pomalu tekoucích vod v celém dobroušském okrese vzácný. Několikrát byl pozorován na pobřeží Zlatého potoka mezi „Zbytky“ a Čes. Meziříčím. V jižní části okresu u Mochova byl pozorován již Freynem.

Calamagrostis canescens (We b.) R o t h: Na vlhkých až bažinatých loukách celkem vzácně. Lhotka u Vranova (uvádí též F r e y n), v lese „Tuří“ u Slavětína.

Calamagrostis villosa G m e l.: Vzácně na dnech hlubokých roklin a údolí (nadm. výš. 320 až 350 m) s teplotní inverzí v okolí Nového Města a Nového Hrádku (pekelské údolí, Klopotovské a Libehyňské údolí, údolí Olešenky), ale také v opočenské nížině nap. ve „Zbytках“.

Calla palustris L.: V celém okrese velmi vzácný. V jeho severní části byl ojediněle pozorován před více než 20 lety L. R a c h e m u východní části obce Bohdašina (V., přísp. 13, str. 4).

Calystegia sepium (L.) R. B. t.: V pobřežních houštinách Metuje, v živých plotech u Nového Města, Krčina, Čes. Meziříčí a j.

Camelina alyssum (M i l l.) T h e l l.: Poměrně vzácná, nejčastěji v kulturách lnu setého. Sbírána na polích u Bohuslavic (s listy zubatými i celokrajnými), u Krčina, u Nového Města, Vršovky, Černčice a ve vikvovém poli u Lhoty-Doubravic.

Camelina microcarpa A n d r.: Na písčítých polích, úhorech a podél cest v okolí Bohuslavic a Bolehoště.

Camelina sativa (L.) C r.: Vzácně pěstována a někdy zplaňující, např. v Novém Městě u nádraží.

Campanula glomerata L.: Na suchých lukách, keřnatých stráních a lesních okrajích v celém okrese roztroušeně. V lese „Jáselný“ mezi Krčínem a Vršovkou, na okraji „Halína“ u Běstvin, v okolí Vrchovin a v lese „Tuří“ u Slavětína.

Campanula rapunculoides L. var. *parviflora* U e c h t r.: Vzácně v pekelském údolí u Nového Města, kde byla sbírána též R o h l e n o u (V., přísp. 1).

Campanula rotundifolia L.: V celém okrese roztroušeně. Poněkud hojněji v borových lesích u Bolehoště.

Capsella bursa pastoris (L.) M e d i k var. *apetala* (= *Capsella apetala* O p i z): V Krčíně a v Novém Městě, zejména v jeho západní části a u nádraží.

Cardamine amara L.: Roztroušeně podél lesních a lučních potůčků v pekelském, Klopotovském a Libehyňském údolí u Nového Města, v okolí Nového Hrádku, u Rezků, Slavoňova, Vrchovin, Černčice, Přibyslavi, Mezilesí a j.

Cardamine dentata S c h u l t.: V severní části okresu vzácná, např. v bahnitém příkopu severně od nádraží v Novém Městě, ve „Zbytках“ u Čes. Meziříčí a snad i jinde.

Cardamine flexuosa W i t h e r.: Kolem lesních potoků v Orlických horách. V podhůří byla pozorována jen v údolí Olešenky a v „Pekle“, kam je pravděpodobně splavována z vyšších poloh.

Cardamine impatiens L.: Roztroušeně na pobřeží potoků a kolem vlhkých lesních cest v pekelském údolí a v údolí Olešenky, v okolí Krčina a Jestřebí. V údolí Metuje byla pozorována již Č e l a k o v s k ý m (I., str. 452).

Cardaminopsis arenosa (L.) H a y e k: Roztroušeně na kamenitých a písčítých stráních v okolí Nového Města, u Přibyslavi a j. V údolí Metuje byla sbírána již Č e l a k o v s k ý m (I., str. 455; II., str. 848) a T r a x l e r e m (VI., str. 19).

Cardaminopsis halleri (L.) H a y. subsp. *eu-halleri* H a y.: Hojný na vlhkých loukách a lesních prameništích Orlických hor, odkud bývá často splavován do podhůří. Roztroušeně v okolí Nového Města, Nového Hrádku, u Libehyně, Mezilesí, Sněžné a j.

Carex acanthoides L.: Forma s bílými květy byla pozorována v okolí Vrchovin.

Carex acutiformis E h r.: Roztroušeně na mokřích lukách u Lhoty-Doubravic a ve „Zbyt-kách“ u Čes. Meziříčí (pospolitě).

Carex brizoides L.: Často v souvislých porostech na starších náplavech Metuje, kolem lesních prameništ a potoků, především na půdách s výrazným G-horizontem. Těžiště jejího výskytu leží v podhůří Orlických hor, kdežto v jižní části okresu je poněkud vzácnější.

Carex buxbaumii W a h l b.: Ve vodních příkopech, na mokřích loukách a slatinách v celém okrese vzácně. V lučním potůčku mezi Novým Městem a Vrchovinami, u lesa „Jáselný“ před Vršovkou a v Klopotovském údolí poblíže Vanovky a Bohdašina.

Carex canescens L.: Ve vlhkých lesích, loukách a slatinách v severní polovině okresu vzácněji, např. v pekelském, Libehyňském a Klopotovském údolí u Nového Města, v okolí Jestřebí, Blažkova, Bohdašina a Rokole.

Carex davalliana S m.: Na bahnitých a rašelinných loukách roztroušeně. Sbírána mezi Novým Městem a Vrchovinami, u Lhoty-Doubravic, u Černčice, v okolí Bohuslavic, Čes. Meziříčí a na „Husím Krku“ u Spí.

Carex distans L.: Roztroušeně na bažinatých loukách „Zbytky“ u Čes. Meziříčí. Poněkud hojnější v okolí Opočna v jižní polovině okresu.

Carex disticha L.: Na mokřích lukách v alluviu Metuje u Nového Města a Krčina (hojně), na bažině severně od Luštince, u rybníku „Řemíněk“ nedaleko Lhoty-Doubravic, u dvora „Osmy“ v Krčíně, u Přibyslavi a mezi Vanovkou a Bohdašínem.

Carex elongata L.: Na bažinatých loukách a v pobřežních houštinách dosti vzácně. „Zbytka“ u Čes. Meziříčí, okolí Spí a j.

Carex flava L. subsp. *euflava* A. Gr.: Na bažinatých loukách, při okrajích tůní a lesních mokřin na př. u Bohdašína, Vrchovin, Krčína, na „Husím Krku“ za Spy, u Mezilesí (kde byla sbírána již K n a f e m I I., str. 724), v Klopotovském údolí u Nového Města, v „Tuří“ u Slavětína a ve „Zbytých“ u Čes. Meziříčí.

Carex flava L. subsp. *oederi* (R e t z.) S y m e: Na rašelinných loukách a při březích rybníků u okolí Nového Města a Bohdašína vzácně.

Carex hosteana D e.: Na rašelinných loukách ve „Zbytých“ u Čes. Meziříčí.

Carex leutzi K n e u c k. = *C. hosteana* × *C. flava* subsp. *lepidocarpa* M o r a v.: Byla sbírána ve „Zbytých“ u Čes. Meziříčí a určena B. J í l k e m. Nález byl publikován R o h l e n o u (V., přísp. 12, str. 6). Tento nález je také uváděn v D o s t á l o v ě „Květené“ sub. Meziříčí u Opočna. Další exempláře sbírané na této lokalitě byly určeny J. O t r u b o u a J. M o r a v c e m jako *Carex xanthocarpa* D e n g l. = *C. hosteana* × *C. flava* subsp. *euflava* M o r a v. Není vyloučeno, že na uvedenou lokalitě se vyskytují oba kříženci.

Carex montana L.: Roztroušeně po světlých lesích a křovinách, především na opuce. V Popluží u Nového Města, nad potokem Janovem před Spy, na „Husím Krku“ za Spy (E. H a d a ě), v lese „Tuří“ u Slavětína, nedaleko Bačetína a Bohuslavic. Z lesa „Halín“ u Běstvin je uváděna F r e y n e m *Carex montana* odrůda *lucurians* (I I., str. 720).

Carex muricata L. subsp. *contigua* (H o p p e) M o r a v.: V lesích, na loukách, v příkopech a podél zdí na vlhkých místech dosti hojná, na př. v Novém Městě a jeho blízkém okolí, u Nahořan, Spů a j.

Carex pilulifera L.: V sušších listnatých i jehličnatých lesích roztroušeně, místy dosti hojná. Mezi Příbyslaví a Novým Městem, na „Husím Krku“ u Spů, v lese „Jáselný“ u Krčína, u Rezku, na úbočí sendražského kopce, v Libehyňském a Klopotovském údolí u Nového Města a u Vanovky, mezi Valem a Zákravím a u Slavětína.

Carex riparia C u r t.: Dosud pozorována jen ve „Zbytých“ u Českého Meziříčí a u opočenského nádraží.

Carex rostrata S t o k e s: Na okrajích vodních toků a v lučních příkopech celkem vzácně, na př. u potůčku severně od nádraží v Novém Městě, u mlýna „Osíček“ nedaleko Černčie, u Bohdašína, u Rokole a ve „Zbytých“ mezi Bohuslavicemi a Čes. Meziříčím.

Carex stellulata G o o d.: Místy dosti rozšířená na mokřích loukách a ve vlhkých lesích u Vanovky, Bohdašína, mezi Novým Městem a Příbyslaví, v Libehyňském a v Klopotovském údolí.

Carex tomentosa L.: Roztroušená na lesních okrajích, loukách a mezech v okolí Nového Města, u Spů, Jestřebí, v lese „Jáselný“ mezi Krčínem a Vršovkou a v „Tuří“ u Slavětína.

Carex umbrosa H o s t: Na vlhkých, zejména lesních loukách a mýtinách v okolí Běstvin a Slavětína.

Carex vesicaria L.: U stojatých vod a na bahnitých loukách místy dosti rozšířená, např. „Husí Krk“ u Spů, jižně od Příbyslaví, u Blažkova, v horní části Klopotovského údolí u Vanovky, u Mezilesí, Janova, Chlístova a Valu.

Carex vulgaris F r.: Ve vlhkých lesích a na mokřích loukách dosti častá v celé severní části dobroušského okresu. Mezi Novým Městem a Vrchovinami byla r. 1933 sbírána forma *congesta* P o d p. (revid. B. J í l e k). Na severovýchodním okraji lesa „Jáselný“ nedaleko cesty z Nového Města k Vršovce byla několikrát nalezena varieta *recta* (revid. B. J í l e k), která byla pozorována též v okolí Jestřebí.

Carlina vulgaris L. subsp. *longifolia* (R e h b.) H a y. = *C. v.* var. *stenophylla* R o t a subsp. *stricta* (R o u y) D o m.: Na vlhké travnaté stráni při východním okraji lesa „Ždár“ při hranicích jaroměřského okresu. O této lokalitě se zmiňuje také R o h l e n a (V., přísp. 12., str. 6), který zde uvádí též *C. v.* subsp. *typica* (B e c k) D o s t.

Carlina vulgaris L. subsp. *typica* (B e c k) D o s t.: Roztroušená při lesních okrajích v „Tuří“ u Slavětína, v „Halíně“ u Běstvin a v „Horkách“ u Bohuslavic. Z lesa „Ždár“ u Jásenné je původní sběr (K. K r č á n) uváděn V á l k e m (VI., str. 21.).

Caucalis lappula (W e b.) G r a n d e: Teplomilnější druh, který je snad více rozšířen v jižní části dobroušského okresu, odkud je uváděn již Č e l a k o v s k ý m. V severní části byl pozorován pouze u Slavětína a v Novém Městě nad starou plovárnou.

Centaurea fleischeri H a y.: Pozorována na mezech u Krčína, Příbyslaví a Sendraže, téměř vždy ve společnosti *C. jacea* subsp. *genuina* a *C. jacea* subsp. *oxylopis*. Nejde o přechodnou formu?

Centaurea jacea L. subsp. *oxylopis* (W i m m. G r a b.) H a y.: Na travnatých stráních v okolí Nového Města, Krčína, Pohorí a j.

Centaurea phrygia L. subsp. *pseudophrygia* (C. A. M e y) G u g l.: Druh převážně horského charakteru dosti hojný v okolí Nového Města na lesním palouku pod cestou k Leštinám, na svahu pod drogerií a „Na Skalkách“ při cestě k lesu „Obora“.

Centaurea stoebe (L.) S c h. T h e l l. subsp. *rhenana* G u g l.: V severní části okresu nebyla

dosud sbírána. V teplejších polohách jižní části zdá se být dosti častá, na př. u Opočna, Dobrušky a Ledců.

Centaurium pulchellum (S w.) D r u c e: Na vlhkých pastvinách, polích a příkopech roztroušeně až dosti hojně u Krčína a Vrchovin.

Centaurium umbellatum G i l i b. subsp. *typicum* (W i t t r.) R o n n.: Na travnatých pasekách, svěžích loukách a v lesních příkopech v údolí Metuje, v Klopotovském údolí a na „Husím Krku“ u Nového Města, dále v lese „Jáselný“, v „Halíně“ a v „Horkách“.

Centunculus minimus L.: Tento druh byl sbírán r. 1939 pod jižním okrajem lesa „Jáselný“ nedaleko Vršovky na zaplavovaném poli spolu s *Hypericum humifusum*. Jde snad o jediné naleziště v celém dobrušském okrese.

Cephalanthera alba S i m k.: Celkem vzácně v lese „Horka“ u Bohuslavic, v „Halíně“ u Běstvin. V „Jáselném“ byl tento druh sbírán P o l á č k e m.

Cephalanthera rubra (L.) R i c h.: Vzácně v lese „Halíně“, kde byl tento druh pozorován již V o d á k e m (V., přísp. 9., str. 6).

Cerastium pumilum C u r t.: Pozorován a sbírán na sušších loukách u Nového Města, u Polpuží, Vrchovin, u Vršovky a Bohuslavic.

Cerastium viscosum L.: Celkem nestále na několika lokalitách ve vlhkých smíšených lesích, příkopech a u cest v údolí „Peklo“ u Nového Města, u Přibyslavi, pod Rezkem, v lese „Jáselný“ nedaleko Vršovky, na západním okraji severního cípu lesa, „Halína“ mezi Spy a Vršovkou a j.

Cerinthe minor L.: Roztroušeně na polích, u cest a na suchých loukách v okolí Nového Města a u Roheniček.

Circaea alpina L.: Kolem lesních pramenišť a na březích lesních potoků ve vyšších polohách severovýchodní části okresu. Dále v údolích a roklinách s teplotní inverzí v okolí Nového Města.

Circaea intermedia E h r h.: Na stejných místech jako předešlý druh, ale hojněji. Byl pozorován např. v okolí Krčína, Mezilesí, Sněžné, v pekelském, Libečyňském a Klopotovském údolí u Nového Města. Od Zlatého potoka pod Bystrým je uváděn již F r e y n e m (II., str. 847). Z údolí pod lázní Rezek u Nového Města je uváděna var. *macropetala* (II., str. 874).

Circaea lutetiana L.: V okolí Nového Města je daleko vzácnější než předcházející. Byl např. sbírán v údolí Olešenky, v Klopotovském údolí a u Chlístova. Hojnější je v jižní, teplejší části okresu, odkud je uváděn již Č e l a k o v s k ý m.

Cirsium acule (L.) S c o p.: Roztroušeně, především na jílovitých půdách u Spů, Blažkova a Zákraví, v lese „Horka“ u Bohuslavic a nad rybníkem „Řemínek“ v Počance u Doubravic

Cirsium arvense (L.) S c o p. forma *horridum* W. G r.: Zajímavá forma, připomínající ostnitosť listů a lodyhy *Carduus acanthoides*, sbírána u bývalého ramene Metuje v Krčíně.

Cirsium erucagineum (L a m.) D e.: Tento kříženec *C. oleraceum* × *C. rivulare* H e g i byl nalezen mezi rodiči u Ohnišova, u mlýna „Osíčku“ nedaleko Černčic a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Cirsium rigens (A i t.) W a l l r.: Kříženec *C. acule* × *C. oleraceum* N a e g e l i byl sbírán mezi rodiči u Blažkova a Zákraví.

Cirsium rivulare (J a c q.) A l l.: Tento podhorský prvek byl pozorován za Spy, v horní části Klopotovského údolí u Vanovky, v lese „Jáselný“, u mlýna „Osíček“ u Černčic, u Přibyslavi a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí. Je uváděn i z jižní části okresu.

Cirsium siegertii S c h. - B i p. = *C. canum* × *C. rivulare* S i e g.: Byl sbírán u mlýna „Osíček“ u Černčic a u Lhoty-Doubravic. Ve „Zbytkách“ byl r. 1942 nalezen J. D o s t á l e m.

Cirsium subalpinum G a u d. = *C. palustre* × *C. rivulare* N a e g e l i: Ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí a u Dobřan.

Cirsium tataricum (J a c q.) A l l. = *C. canum* × *C. oleraceum* R e h b.: Tento častý kříženec byl sbírán u rybníka „Řemínek“ v Počance u Lhoty-Doubravic, v jižním okolí Nového Města, mezi Spy a Krčínem, u Vrchovin, Slavětína a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí. Od Pulic je uváděna var. *purpurescens* (II., str. 798).

Cirsium vulgare A i r y - S h a w subsp. *silvaticum* (T a u s c h) D o s t.: Dostí častý v lese „Jáselný“ mezi Krčínem a Vršovkou, v „Horkách“ u Bohuslavic, v „Tuří“ u Slavětína, v Halíně u Běstvin (V o d á k — V., přísp. 9., str. 12), u Nového Města („Obora“).

Conium maculatum L.: Byl ojediněle pozorován v r. 1930 a 1956 na stráni nad mlýnem v Novém Městě. Ještě r. 1939 se hojněji vyskytoval v mochovské bažantnici (již. část okresu), kde již asi vyhynul.

Conringia orientalis (L.) A n d r.: Byla pozorována na poli při východním okraji lesa „Horka“ u Bohuslavic a na jižním okraji lesa „Tuří“ u Slavětína.

Coriandrum sativum L.: Zplanělý byl pozorován na třech místech v Novém Městě a na poli západně od Pohoří.

Coronilla varia L. forma *alba*: V r. 1957 u Roheniček.

Coronopus procumbens G i l i b.: Tento druh byl pozorován jen vzácně u cest a na rumíštích v Novém Městě v Krčíně a Šonově.

Corydalis cava (L.) Sch w. - K o e r t e: Na vlhkých, humusem bohatých lesních půdách od Nového Města ke Krčínu (*Acereto-Carpinetum*, *Acereto-Fraxinetum*) u Popluží, na lesní stráni pod Černčicemi, v „Tuří“ u Slavětína.

Corydalis fabacea (R e t z.) P e r s.: V údolí Metuje v jižní části Nového Města před Krčínem, pod zámek v N. Městě, v olšovém porostu u mlýna „Pod Horou“ v Krčíně.

Corydalis lutea (L.) D e c.: Jihoevropská rostlina pěstovaná v novoměstských zahrádkách a často zplaňující.

Coloneaster integerrima M e d i k.: Na výslunných kamenitých stráních vápníkem bohatých turomských slínů při jižním okraji Nového Města (XIII., str. 7). Jinak je v celém okrese vzácný. F r e y n e m je uváděn na skalách zámekského parku v Opočně. Lokalita byla Č e l a k o v s k ý m označena jako „odloučené stanoviště na východě“ (II., str. 887). Druh byl později nalezen F. L e l k e m v Petrovčích u Police n. Met. z čehož plyne, že je v severových. Čechách roztroušen na více lokalitách.

Crepis mollis (J a c q.) A s c h.: subsp. *succisifolia* (A l l. sp.) D o s t.: Na vlhkých loukách v podhorském pásmu dobroušského okresu. V nížinách je vzácná. Byla sbírána na kopci nad Libehyní, u Vrchovin a ve „Zbytkách“. Ve větším množství byla pozorována na loukách u Sněžné a Mezilesí, u Dlouhé a Bystře, odkud je uváděna již F r e y n e m (II., str. 771).

Crepis paludosa (L.) M ö n c h: Dostí častá na vlhkých loukách a na náplavech vodních toků, na př. při pobřeží Metuje v pekelském údolí u Nového Města, před Krčínem, v Klopotovském a Libehyňském údolí, na „Husím Krku“ za Spy, u Vršovky, Bohdašína, Jestřebí, Valu, Mezilesí, Sněžné a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Crepis praemorsa (L.) T a u s c h: Vzácně na slatinných loukách ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí. Jinde nebyla pozorována.

Cucubalus baccifer L.: Velmi vzácně v pobřežních křovinách Metuje a jejích přítoků, např. u Krčína, Černčie a u Vranova. Č e l a k o v s k ý m je tento druh uváděn z okolí Nového Města (I., str. 508).

Cuscuta epithymum (L.) M o e n c h: Na loukách a vřesovištích, nejraději na mateřídoušce, rostlinách motýlokvětých a na vřesu, pozorována u Popluží, na „Husím Krku“ u Spů a v „Horkách“ u Bohuslavie.

Cuscuta europaea L.: Druh častý na kopřivách a vrbách v údolí Metuje od „Pekla“ až ke Krčínu. U Nového Města byla sbírána již M ö r k e m v r. 1815 a určena jako *Cuscuta lupuliformis* K r o c k e r (I., str. 308).

Cymbalaria muralis G. M. S c h.: Po řadu let zdomácnělá na opukových zdech v Novém Městě, východně od náměstí.

Cynanchum vincetoxicum (L.) P e r s.: Na jižních stráních a ssutích turomských slínů v okolí Nového Města, např. pod zříceninou Výrova a pod Dubínkami (XIII., str. 7), v lese „Halíně“ mezi Vršovkou a Běstvinami, v „Tuří“ u Slavětína dosti vzácně.

Cynoglossum officinale L.: Jen velmi vzácně v širším okolí Nového Města.

Cyperus fuscus L.: Na bahništích loukách a na dnech vypuštěných rybníků dosti vzácně, ale často pospolitě např. v Novém Městě, v Krčíně a na obnaženém dně rybníka v „Halíně“ u Běstvin.

Cypripedium calceolus L.: Uváděn V o d á k e m od Běstvin u Dobrušky, kde roste dosud (V., přísp. 9., str. 6). Dále byl nalezen v lese „Jáselný“ mezi Krčínem a Vršovkou.

Cystopteris fragilis (L.) B e r n h.: Ve stinných lesích, vlhkých zdech a ve štěrbinách skal na vápník bohatém i chudém podkladě. Dostí častý na fylitových skalách v pekelském údolí u Nového Města, dále v Klopotovském a Libehyňském údolí a v údolí Olešenky u Nového Hrádku, na zdech novoměstského zámku a j.

Cytisus supinus L.: Roztroušeně na výslunných a kamenitých stráních a ve světlých lesích na nevápenné půdě u Vršovky, Spů, Valu, Běstvin a j.

Daphne mezereum L.: V bukových a dubo-bukových lesích roztroušeně, např. v „Pekle“, v údolí Olešenky, v „Horkách“ u Bohuslavie, v „Tuřím“ u Slavětína, u Černčie, Příbyslavi a v „Halíně“ u Běstvin, kde byl pozorován již F r e y n e m (II., str. 767).

Datura stramonium L.: Na rumišťích v nižších polohách dobroušského okresu dosti vzácně, např. v Novém Městě.

Deschampsia caespitosa (L.) P. B e a u v. forma *vivipara*: Ojedinele pozorována v bývalé bažantnici „Luštinec“ u Krčína.

Descraineria sophia (L.) W e b b. et B e r t h.: Na rumišťích, při železničních tratích, na návších a podél cest v celém okrese hojně.

Dianthus armeria L.: V dobroušském okrese velmi vzácný, pozorován pouze ve „Zbytkách“ a u Běstvin.

Dianthus carthusianorum L. subsp. *vulgaris* G a u d.: Teplomilnější druh, který do vyšších poloh severovýchodní části okresu nezasahuje. Byl pozorován na okrajích lesů „Jáselný“ a „Horka“.

Digitalis grandiflora Mill.: Nad údolím Metuje nedaleko Příbyslavi, na „Husím Krku“, v údolí Metuje u Nového Města, kde byl pozorován již Čelakovským (I., str. 324).

Digitaria ciliaris (Retz.) Koel.: Byla sbírána u novoměstského nádraží, kde roste společně s *Digitaria sanguinalis* (L.) Scop.

Digitaria ischaemum (Schreb.) Muehl.: Vzácně sbírána na poli severně od Vrchovín pod lesem „Sklopec“.

Dipsacus laciniatus L.: Zplanělá v Novém Městě v příkopě pod zahrádkou, kde se pěstuje. *Drosera rotundifolia* L.: Vzácně na drobném rašeliništi u „Vokliku“ (již v náhodském okrese), jinak uváděna z okolí Bohdašína a Bačetína Hejzlarem (X., str. 29).

Dryopteris austriaca (Jacq.) Woy. subsp. *dilatata* (Hoffm.) Sch. Thell.: V podhorských lesích, především v inverzních údolích celé oblasti, na př. pekelské údolí u Nového Města, Klopotovské a Libchyňské údolí, údolí Olešanky, u Rokole, Nového Hrádku, Slavoňova aj., vzácně.

Dryopteris austriaca (Jacq.) Woy. subsp. *spinulosa* Sch. Thell.: Ve stinných a vlhkých lesích pekelského údolí, Libchyňského a Klopotovského údolí, v údolí Olešanky, u Rokle, Mezilesí a j.

Dryopteris filix-mas (L.) Schott: Ve stinných a vlhkých lesích, zejména v podhůří Orlických hor, v celé oblasti častý druh.

Dryopteris oreopteris (Ehrh.) Maxon: Roku 1956 nalezen v buko-jedlovém porostě v údolí Olešanky asi $\frac{1}{2}$ km od „Pekla“. V Dostálově „Květeně“ je uváděn též od Nového Města (str. 34).

Ecballium elaterium (L.) Rich.: Zplanělé rostliny byly pozorovány Freynem na zahradním rumišti v Pulici (II., str. 768). Nepotvrzeno.

Echinops sphaerocephalus L.: Na keřnatých a kamenitých stráních v celé oblasti vzácně. U Nového Města byla tato rostlina sbírána u silnice při počátku Klopotovského údolí, na skalnaté stráni pod bývalou drogerií a v lomu u Roheníček.

Eleocharis acicularis (L.) R. et Schult.: Na dnech vypuštěných rybníků, např. na dně bývalého slepého ramene Metuje v Krčíně a na dně rybníka „Řemínek“ v Počance u Lhoty-Doubravice.

Eleocharis palustris (L.) R. Br. subsp. *uniglumis* Schult.: V bažinkách dobroušského okresu jen velmi vzácně, např. u Broumaru, ve „Zbytkách“ u Čes. Mezirříčí a v lučním potůčku mezi Novým Městem a Vrchovinami.

Epilobium collinum Gmel.: Na lesních stráních, na kamenitých místech a v křovinách na úbočí „Koničku“ nad „Peklem“, v pekelském údolí u Nového Města, u Bohdašína a u Nového Hrádku.

Epilobium decipiens F. Sch. = *E. collinum* $\times$ *E. obscurum* Hausskn.: V silničním příkopu nedaleko Bystrého, kde roste mezi oběma rodiči (II., str. 872).

Epilobium glanduligerum Knaf = *E. montanum* $\times$ *E. roseum* Borb.: Tento kříženec je uváděn na pasekách u Pulic (II., str. 872). Nověji je nález nepotvrzen.

Epilobium limosum Schur = *E. montanum* $\times$ *E. parviflorum* Schur: Roku 1880 uváděn Freynem z potůčku v lesíku u Prkenné nedaleko Pulic (II., str. 871). Nověji je nález nepotvrzen.

Epilobium obscurum Schreib.: Vzácně kolem potoků a prameništ, poněkud hojnější ve vyšších polohách okresu. Kromě Orlických hor je uváděna od Běstvin a Bystrého (II., str. 871). Nedávno byla nalezena v náhodském okrese na pravém břehu Olešanky pod Borovou.

Epilobium palustre L.: Roztroušeně na bažinách a na bažinatých loukách pod Příbyslavi, u Rokole, v „Halíně“ a v okolí Nového Hrádku.

Epilobium persicinum Rohb. = *E. parviflorum* $\times$ *E. roseum* F. Sch.: Tento míšenec byl nalezen r. 1937 u rybníka v lese „Jáselný“ u Krčína. Nověji zůstal nález nepotvrzen, stejně jako Freynův údaj od Pohoří a Opočna (II., str. 873).

Epilobium rivulare Wahlenb. = *E. palustre* $\times$ *E. parviflorum* Krause: Míšenec je uváděn Freynem (1879) ze silničních příkopů u Bystrého (II., str. 873). Nověji nebyl tento nález potvrzen.

Epilobium tetragonum L. subsp. *adnatum* Griseb sp.: Roztroušeně na vlhkých půdách v Novém Městě, u Krčína, v údolí Metuje mezi N. Městem a „Peklem“, u Spů, v lese „Jáselný“ a u Nahořan. Z okolí Nového Města je uváděn již Dornem (IV., svaz. 19., str. 20).

Epilobium tetragonum L. subsp. *lamyi* Lévl.: Roztroušeně na keřnatých stráních a lesních mytínách u Nového Města, Vrchovín, Krčína a Spů, v údolí „Peklo“, v Klopotovském údolí a j. Čelakovským byl sbírán pod lázními Rezek (II., str. 870). Z „Halína“ u Běstvin je Freynem uváděna forma *fallax* (*E. semiobscurum* Barbey in sch.).

Epipactis latifolia (L.) All.: V lesích severní části dobroušského okresu místy dosti rozšířený druh. Byl pozorován v novoměstské oboře, v údolí Metuje mezi Novým Městem a „Peklem“, v lese „Jáselný“, na „Husím Krku“, mezi Slavoňovem a Bohdašínem a j.

Epipactis sessilifolia P e t e r m.: Tento druh je v dobroušském okrese vzácný. Byl pozorován u Nového Města, v lese „Horka“ u Bohuslavic, v „Halíně“ u Běstvin (V., přísp. 9., str. 7).

Eragrostis minor H o s t.: Dosti častá podél železničních tratí (III.; 1891 — 2, str. 8). Sbírána v Novém Městě u nádraží, před náměstím a na železniční trati u Bohuslavic.

Erigeron acer L. subsp. *typicus* B e c k s. l.: Na holých písčitých půdách, na úhorech, podél železničních tratí u Nového Města, Vrchovin, Popluží, Bohuslavic, Pohoří, Černčie aj.

Eriophorum angustifolium H o n e k.: Na rašelinných a bažinatých loukách mezi Nov. Městem a Vrchovinami, v horní části Klopotovského údolí u Vanovky, u Slavoňova a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Eriophorum latifolium H o p p e: Roztroušené na slatinných lukách na „Husím Krku“ a v okolí Ohnišova. „Zbytka“ u Čes. Meziříčí.

Eriophorum vaginatum L.: Na rašelinných lukách a lesních močálech roztroušené, často však ve značném množství na př. v okolí Rokole. S přibývajícím nadmořskou výškou stále častější.

Erodium cicutarium (L.) L' H é r. subsp. *eu-cicutarium* B r i q. forma *brachypetalum* S e h u r: Tato zajímavá forma s menšími, bledě nachovými květy byla sbírána ve více exemplářích již r. 1935 při železniční trati jižně od novoměstského nádraží (rev. R o h l e n a).

Eupatorium cannabinum L.: Roztroušené v houštinách kolem vodních toků, např. v pekelském údolí u Nov. Města a v údolí Olešenky.

Euphorbia amygdaloides L.: Rostlina je v celém okrese velmi vzácná. F r e y n e m byla pozorována v lese „Halíně“ u Běstvin (II., str. 756). Nověji nebyl náález potvrzen.

Euphorbia dulcis L.: Roztroušené ve stinných listnatých lesích a na lesních stráních. Častý je např. ve vlhkém sruťovém lese (*Acereto-Fraxinetum*) v údolí Metuje před Krčínem, v novoměstské oboře, u Popluží, v háji před Spy, na „Husím Krku“, pod Leštinami u Nov. Města, v údolí Olešenky mezi „Peklem“ a Novým Hrádkem, v Klopotovském a Libehyňském údolí, u Valu, mezi Vanovkou a Zákravím, v lese „Jáselný“ mezi Krčínem a Vršovkou, v „Horkách“ u Bohuslavic, v „Tuřím“ u Slavětína a Chrásti u Nahořan.

Euphorbia lathyris L.: Pěstován v novoměstských zahrádkách a často zplaňující v jejich okolí.

Euphorbia peplus L.: Častý druh na vlhkých neobdělávaných polích, zahradních záhonech a cestkách.

Euphorbia platyphyllos L.: Na návsích a polích v okolí Krčina, před Šonovem, u Bohuslavic, mezi Domkovem a Bohuslavicemi, u Čes. Meziříčí, u Běstvin a Pulic.

Euphorbia virgata W. K.: Vzácně na výslunných stráních a mezích, sbírán pouze v Počance (mezi Doubravicemi a Šonovem) a východně od cesty z Doubravic k Domkovu.

Euprasia ericetorum J o r d.: Roztroušené na loukách u Nov. Města, Mezilesí, Sněžné, Chlístova, nad „Peklem“ před Přibyslaví, u novoměstské Obory, v „Jáselném“ u Slavětína a v okolí Běstvin.

Fagopyrum dumetorum S c h r e b.: Roztroušené v okolí Nového Města, v křovinách u silnice k Zákraví, na lesním okraji u Přibyslaví a j. Z údolí Metuje je uváděna již Č e l a k o v s k ý m (I., str. 166).

Fagopyrum tataricum (L.) G a e r t n.: Středoasijský druh, zřídka pěstovaný a zplaňující. Tak byl pozorován v r. 1936 u Jestřebí. Podobně i další středoasijský druh *Fagopyrum sagittatum* G i l i b., který byl pozorován v Novém Městě a před Přibyslaví, kde byl r. 1945 vyset na poli.

Falcaria vulgaris B e r n h.: Na špatných polích, na železničních náspech a na mezích kolem cest u Nov. Města, Černčie, Vršovky a j.

Festuca arundinacea S c h r e b.: Vzácně na mokřích až močálovitých loukách před Šonovem a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Festuca capillata L a m.: Na písčitých půdách, ve světlých hájích, v jižním okolí Nov. Města, při cestě k Vrchovinám, v bažantnici „Luštinec“ u Krčina, v lese „Jáselný“ u Slavětína, v lese „Sklopec“ severně od Vrchovin a u Bohdašina.

Festuca heterophylla L a m.: Vzácně v lesích a na keřnatých jižních stráních, na podkladě bohatém vápníkem (slíny) v bažantnici „Luštinec“ u Krčina, v „Horkách“ u Bohuslavic, v „Tuřím“ u Slavětína.

Festuca rubra L.: Dosti hojná na loukách a na mezích v širokém okolí Nov. Města spolu s *Festuca pratensis* H u d s. V Krčíně a v Nov. Městě byla sbírána *F. rubra* var. *planifolia* H a c k e l.

Festuca silvatica (P o l l.) V i l l.: Roztroušené v lesích kolem Nov. Města, v Klopotovském údolí a v údolí Olešenky u Nov. Hrádku.

Festuca sulcata (H a c k.) N y m.: Na suchých travnatých, zejména jižních stráních v Nov. Městě, u bývalé krčínské bažantnice „Luštinec“ a u Nahořan.

Filago minima (S m.) P e r s.: Sbírán na písčitých půdách v okolí Vrchovin.

Filipendula hexapetala G i l i b.: Roztroušené na suchých loukách, mezích a lesních okrajích v „Horkách“ u Bohuslavic, v „Tuřím“ u Slavětína a při vých. okraji lesa „Žďáru“ u hranic jaroměřského okresu.

Filipendula ulmaria Maxim.: Dostí častý druh na náplavech a v pobřežních houštích Metuje a jejich přítoků v nejširším okolí Nov. Města.

Foeniculum vulgare Mill.: Zplanělý byl několikrát pozorován v Nov. Městě.

Fumaria vaillantii Lois.: V dobroušském okrese se ve srovnání s běžným *F. officinalis* Li. subsp. *eu-officinalis* Dost. vyskytuje jen velmi vzácně. Byl např. pozorován pod Leštinami a pod zámkem v Nov. Městě. Údaje Čelakovského a Freyna pocházejí pouze z jižní části okresu.

Gagea arvensis (Pers.) Dum. subsp. *eu-arvensis* Hay.: Roztroušeně na polích a písčitých půdách v okolí Bohuslavic a Pohorí.

Gagea bohemica Roem. Schult.: V dostálově „Květeně“ je tento druh uváděn z okolí Nov. Města n. Met., ale o jeho výskytu nám dosud není nic známo.

Gagea minima (L.) Kern. - Gawl.: Dosud byl nalezen jen ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí. Freynovy údaje pocházejí již z jižní části dobroušského okresu (Rochytová u Opočna).

Gagea pratensis (Pers.) Dum.: Na loukách a v příkopech v Nov. Městě, u Vrchovin, mezi Vrchovinami a Přibyslaví, u Krčina, Doubravic, u Nahořan, Černčic a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Galanthus nivalis L.: Poskrovnu ve vlhkých lesích, v pobřežních houštích a na loukách u Černčic, u „Černého Víru“ v pekelském údolí, u Nov. Hrádku a Libchyně. Hojněji roste pouze při úpatí svahů pod ostrohy tuřonských slínů (*Acereto-Fraxinetum*) při jižním obvodu Nového Města a u Krčina.

Galeopsis angustifolia Ehrh.: Byla pozorována na jižních skalnatých svazích (slíny) při pravém břehu Metuje v Nov. Městě.

Galeopsis ladanum L.: Na strání nad údolím Metuje v západní části Nového Města a v městském lomu, u lesa „Na Brance“ severně od Vrchovin, severně od býv. bažantnice „Luštinec“ směrem k Šonovu, na „Husím Krku“ a u Spů a na „Koníčku“ u Přibyslaví.

Galeopsis speciosa Mill.: Ve vlhkých lesích a na pasekách, zejména ve stupni bučin a dubových bučin v údolí Metuje od Nov. Města k „Peklu“, v údolí Olešanky od „Pekla“ k Novému Hrádku a j.

Galinsoga parviflora Cav.: Zcela zdomácnělá americká rostlina hojná v Nov. Městě, u Vrchovin, Bohuslavic, Čes. Meziříčí a j.

Galium ochroleucum Wolff = *G. mollugo* × *G. verum* Schultz.: Sbírán mezi oběma rodiči v Nov. Městě, u Spů, v lese „Jáselný“ u Krčina a mezi Bohuslavicemi a Slavětínem.

Galium pumilum Murr. subsp. *asperum* (Schreib.) Dost.: Na kamenitých keřnatých stráních a lesích kolem Leštin a v údolí Metuje u Nov. Města, v „Pekle“ a v údolí Olešanky, na „Husím Krku“, mezi Valem a Zákravím, u Přibyslaví, na „Koníčku“ a j.

Galium rotundifolium L.: Na stráních ve stinných buko-jedlových a smrko-jedlových lesích, zejména ve vyšších polohách severní části dobroušského okresu.

Galium schultesii V est.: Vzácně při okraji lesa „Halina“ u Běstvin, u Valu a mezi Valem a Zákravím. Hojnější pouze v jižní části okresu (Chropotínský háj). V Satkách byl před léty sbírán Rohlenou.

Galium spurium L.: Na polích ve zdejší oblasti dosti rozšířený druh. Byl pozorován mezi osením u Nov. Města, Krčina, Přibyslaví, Čes. Meziříčí, Slavětína, Bohuslavic a j.

Galium tricorné Stoeck.: Roztroušeně jako polní plevel v okolí Doubravic, Slavětína, Šonova, u Bohuslavic, Roheničské a j.

Galium verum Scop.: Roztroušeně na loukách a ve světlejších lesích u Doubravic, v „Tuří“ u Slavětína v „Chrastu“ u Nahořan, nad železniční zastávkou Vrchoviny, u Nov. Města a j.

Gentiana ciliata L.: Na opukových stráních a travnatých mezích např. u Šonova (Pačes - V.), přísp. 9., str. 14), pod Libchyní, u lesa „Na Brance“, na svahu nad rybníčkem v lese „Jáselný“ u Krčina, u silnice z Nov. Města k Slavoňovu a v lese mezi Přibyslaví a Vrchovinami. L. Rachechem byl sbírán na travnaté stráni u Leštin nedaleko Nov. Města (VI., str. 26).

Gentiana ciliata L. forma *multiflora* Gaud.: Sbírána v r. 1956 v lese „Jáselný“ nedaleko hájovny.

Gentiana cruciata L.: Druh v celém dobroušském okrese velmi vzácný, pouze ojediněleho výskytu. Několikrát byl nalezen v lese „Horka“ u Bohuslavic, odkud je uváděn též Dornem (IV., str. 40).

Gentiana pneumonanthe L.: Vzácně na rašelinných loukách u Bačetína, kde byl sbírán Vondáčkem (V., přísp. 9., str. 15).

Gentiana polymorpha Wettst. subsp. *germanica* (Willd.) Dost. var. *wettsteinii* (Murb.) Krist.: V podhůří Orlických hor byl Krčánem nalezen teprve u Borové v náhodském okrese. Z okolí Nového Města pochází Mörkův údaj publikovaný Čelakovským (I, str. 293).

Geranium columbinum L.: Roztroušeně na stráních a suchých polích v okolí Nov. Města,

Vrchovin, Mezilesí, Sněžné, Chlístova, před Příbyslaví a nad „Peklem“, v lese „Jáselný“ a v „Halíně“.

Geranium dissectum Jusl.: Dostí vzácně na polích a rumišťích u Nov. Města, Krčína, u Spů, Bohuslavie, Vršovky u Slavětína a Běstvin.

Geranium molle L.: Vzácně na trávníku v zámecké zahradě v Nov. Městě, patrně vyset s travním semenem

Geranium phaeum L.: Na vlhkých loukách a pobřežních houštinách Metuje a potoka Janova, v „Pekle“ a u Příbyslaví — vzácně.

Geranium pyrenaicum Burm.: Roztroušeně v příkopech, v živých plotech a na travnatých svazích kolem Nov. Města.

Geranium sanguineum L.: Velmi vzácně na výslunných kamenitých stráních (opuka) v „Tuří“ a v „Halíně“ — uváděn Freynem.

Geranium silvaticum L.: Je častější v Orlických horách, v podhůří byl pozorován jen vzácně („Tuří“ u Slavětína). Z lesa „Žďáru“ jej uvádí Traxler (V., přísp. 9., str. 6).

Geum aleppicum Jacq.: V Nov. Městě na trávníku v zahradě prvního autora. Často se objevují kříženci s kuklíkem městským.

Geum rivale L.: Častý na mokřích loukách a u potůčků v Orlických horách, odkud je pravděpodobně splavován do podhůří. V Nov. Městě byl sbírán již Pačesem (V., přísp. 10., str. 6). Autor byl pozorován u Vrchovin a v údolí Olešenu u Nov. Hrádku. Častěji se objevuje na náplavech Metuje v pekelském údolí (XII., str. 58) a na slatinách u Čes. Meziříčí.

Geum spurium Fisch. et Mey. = *G. aleppicum* × *G. urbanum* Simk.: V Nov. Městě, v okolí zahrádky prvního autora (revid. Dostál).

Glyceria fluitans (L.) R. Br.: Na bahnitých březích stojatých a pomalu tekoucích vod v celém okrese roztroušeně.

Glyceria plicata Fries: U tekoucích a stojatých vod v údolí Metuje před Krčínem, u Spů, Bohuslavie, ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí, u rybníku „Řemínek“ v Počance u Lhoty-Doubravie a j.

Guizotia abyssinica Cass.: Zavlečená habešská rostlina, pozorovaná r. 1937 a 1938 v Nov. Městě nedaleko Leštin a v lomu u novoměstského nádraží (K. Krčana).

Gypsophila muralis L.: Tato v jiných krajích dosti rozšířená plevel zdá se být v severní části dobroušského okresu velmi vzácná. Byla pozorována jen u Jestřebí, Vršovky a Chlístova.

Helianthemum nummularium (L.) Mill. subsp. *ovatum* (Viv.) Sch. Th.: Na výslunné stráni u Příbyslaví a u železniční zastávky Vrchoviny. Jinak jen velmi vzácně. (V., přísp. 13, str. 8).

Helminthia echinoides (L.) Gaertn.: Na polích jen velice vzácně, např. v obvodu Nov. Města (1938) a u obce Vrchovin.

Herniaria glabra L.: Zatím byl pozorován pouze na písčitém poli nedaleko Libehyně.

Hesperis matronalis L.: Pěstuje se v novoměstských zahrádkách a často zplaňuje. Byla pozorována v Novém Městě, na skalnaté stráni nad mlýnem, u elektrárny před Krčínem, v opuštěném lomu před Vrchovinami a na okraji „Halína“ u Běstvin.

Hibiscus trionum L.: Zplanělý byl dvakrát pozorován v Nov. Městě.

Hieracium bauhini Bess.: Na výslunných skalnatých stráních a mezích v okolí Nov. Města, Spů, Bohuslavie a Krčína.

Hieracium bifidum Kit.: Byl pozorován na malé navážce hlíny a kamení v údolí Metuje u Nov. Města. V posledních dvou letech již nebyl nalezen. Správnost určení byla potvrzena Zlatníkem. Dokladový materiál uložen ve sbíre K. Krčana.

Hieracium aurantiacum L. subsp. *eu-aurantiacum* Zahner: Zplanělý byl ojediněle pozorován v Nov. Městě.

Hieracium cymosum L.: Na kamenitých výslunných stráních, pastvinách a mezích dosti rozšířen, např. v Nov. Městě a Jestřebí.

Hieracium flagellare Willd.: Sbírána na železničním viaduktu severně od nádraží v Nov. Městě a v Pohoří u Opočna.

Hieracium floribundum Wimmer. Grab.: Velmi hojný v Orlických horách, odkud sestupuje do podhůří. Často je sbírán v okolí Nov. Města a u Nahořan.

Hieracium lachenalii Gmel. var. *fastigiatum* (*H. fastigiatum*): Na opukovém podkladě ve světlinách lesa „Halína“ u Běstvin, odkud je uváděn již Freynem (II., str. 777).

Hieracium pratense Tausch: Sbírána na skalnaté jižní stráni pod Leštinami u Nov. Města.

Hieracloa australis (Schrad.) Roem. Sch.: Vzácně na pasekách a světlinách v lese „Halíně“ u Běstvin, kde byla sbírána již Freynem (II., str. 698). Hojněji roste v lese „Tuří“ u Slavětína.

Hippuris vulgaris L.: Byla pozorována ve Zlatém potoce mezi Čes. Meziříčím a dvorem Zbytky.

Hordeum distichum L. subsp. *zeocriton* Dom.: Zřídka pěstován a zplaňující v okolí Nov. Města.

Hordeum murinum L. subsp. *eumurinum* Ha y.: Na rumišťích a kolem chodníků v Novém Městě. Poprvé byl pozorován r. 1937.

Hordeum vulgare L. subsp. *hexastichum* (L.) Dom.: Zřídka pěstován a zplaňující v okolí Bohuslavie.

Hordeum vulgare L. subsp. *tetrastichum* (Koern.) Dom.: Byl pozorován zdivočelý při cestě z Nov. Města k Domkovu.

Hyoisycamus niger L.: V severní polovině dobroušského okresu je vzácný, neboť byl pozorován pouze na rumišťi v Černčicích a u dvora ve Zbytkách.

Hypericum acutum Moench: Na mokřích loukách a na březích potoků u Nov. Města (Tausch — I., str. 520), v okolí Vrchovin, v lese „Jáselný“ a v „Halíně“.

Hypericum hirsutum L.: Roztroušeně v lesích nad údolím Nového Města, v „Pekle“, u silnice k Přibyslavi, v lesích „Jáselný“, „Halíně“ a „Tuří“ u Slavětína.

Hypericum humifusum L.: Vzácně na písčitých úhorech v okolí Nového Města, pod jižním okrajem lesa „Jáselný“ u Krčína, na „Husím Krku“ a v novoměstské oboře (1941).

Hypericum montanum L.: Roztroušeně v lesích kolem Nov. Města, v pekelském údolí, na „Husím Krku“, v „Tuří“ a v „Halíně“.

Hypochoeris glabra L.: Vzácně na polích a úhorech kolem Vrchovin, v lese nedaleko cesty z Nov. Města k Přibyslavi a u Krčína.

Hypochoeris radicata L.: Roztroušeně na stráních a podél cest v pekelském údolí, u Mezilesí, Spů, Bohuslavie, Pohoří a j.

Hyssopus officinalis L.: Zdivočelý u kláštera v Nov. Městě.

Chaenorrhinum minus (L.) Lange: Na polích a kamenitých stráních ve zdejší oblasti dosti vzácně. Sbírán v Novém Městě, v Krčíně, v Chlístově a na železniční trati mezi Vrchovinami a Václavcem.

Chaerophyllum bulbosum L.: Druh byl pozorován jen vzácně mezi mlýny „Pod Horou“ a „Osíčkem“ u Černčic, u Slavětína, u lesa „Tuří“ a „Horka“, u Pulic a ve „Zbytkách“.

Chaerophyllum hirsutum L. subsp. *cicutaria* (Vill.) Briq.: V bažinách a u potoků, zejména v hornatější části okresu. Je hojným druhem v pobřežních houštinách Metuje a Olešanky. Dále byl pozorován u Krčína, v Popluží, u Nového Hrádku, v Libeňském a Klopotovském údolí, u Zákřaví, Chlístova, Mezilesí, Slavoňova a j.

Chaerophyllum aromaticum L.: Na stejných lokalitách jako předchozí druh, ale hojněji (XII., str. 58).

Chenopodium ficifolium Sm.: Vzácně na polích a rumišťích v okolí Nov. Města, Krčína, Lhoty-Doubravie, Bohuslavie a ve „Zbytkách“.

Chenopodium rubrum L.: Vzácně, dosud jen v okolí Nového Města a Krčína.

Chenopodium strictum Roth.: Zavlečený asijský druh, který se v současné době šíří v celém okrese. Zatím pozorován u Nov. Města, Krčína a Bohuslavie.

Chenopodium urbicum L.: Roztroušeně na rumišťích a u cest u Nov. Města, Bohuslavie, Krčína a j.

Chenopodium vulvaria L.: Občas pozorován podél zahradních zdí, u cest, na návších a rumišťích v Nov. Městě, Krčíně, Vrchovinách a Černčicích.

Chrysanthemum corymbosum L. ssp. *typicum* Dost.: Vzácně na suchých výslunných jižních stráních na teplejších místech okresu, např. v „Horkách“ u Bohuslavie, v „Tuří“ u Slavětína. Často bývá uváděn z jižní části okresu, zejména z Opočenska.

Chrysanthemum parthenium (L.) Bernh.: Zdomácnělá v údolích Metuje u Nového Města.

Chrysanthemum segetum L.: Původní ve východním Středomoří a v přední Asii, v dobroušském okrese jen zřídka zavlečená na polích, rumišťích nebo zahrádkách. Od Pulic je uváděna již Freyem (II., str. 885).

Chrysosplenium alternifolium L. subsp. *octandrum* Br. - Bl.: Na březích Metuje, podél potoků a na lesních mokřinách pod Leštinami, ve vlhkém lese před Krčínem, v Libeňském, Klopotovském a pekelském údolí, v údolí Olešanky a před Černčicemi. V údolí pod lázními Rezkem byl nalezen Čelakovským (II., str. 885).

Impatiens parviflora Dc.: Asijský druh, dnes v ČSR všeobecně rozšířený. V okolí Nového Města pozorován poprvé r. 1930—1932. V současné době je hojný téměř v celé severní části dobroušského okresu a na mnohých místech vytlačuje netýkavku nedůtklivou. Těžiště jejího rozšíření je v basálních partiích ssuťových lesů v údolí Metuje a Olešanky.

Imperatoria ostruthium L.: Sbírána v okolí Dlouhého u Nového Hrádku, odkud je uváděna Freyem (II., str. 881).

Inula conyzia Dc.: Roztroušeně na suchých stráních, křovištích a železničních náspech kolem Nov. Města (severně od nádraží), pod novoměstským zámkem, u silnice k Přibyslavi, u Slavoňova, na „Koničku“ a v „Pekle“. U Nového Města n. Met. byl tento druh pozorován již r. 1890 Košťálem (III. — 1890, str. 24).

Inula salicina L.: Na loukách, v lesích a na kamenitých stráních, zejména v teplejší jižní

části dobrušského okresu. Byl pozorován při ústí Klopotovského údolí u Nov. Města, v lesích „Horka“, „Halíně“ a „Tuří“. V lese nad nádražím u Bohuslavic je Dominem uváděna forma *subhirta* A. C. M e y. (IV., díl 19., str. 32).

Iris pseudacorus L.: Na březích stojatých nebo pomalu tekoucích vod v údolí Metuje u Nov. Města, v „Pekle“, u dvora „Osmy“ jižně od Krčína, u Pohoří a ve „Zbytkách“.

Iris sibirica L.: V celém dobrušském okrese velice vzácný druh, který byl r. 1951 nalezen v olšovém porostu ve „Zbytkách“.

Isolepis setacea (L.) R. B r.: V roce 1952 byla nalezena na dně vypuštěného rybníka v Krčíně.

Isopyrum thalictroides L.: Ve vlhkých listnatých lesích a křovinách mezi Novým Městem a Krčínem (*Acereto-Fraxinetum*), u Popluží, u Leštin, na lesní stráni u Černětic, v „Chrasti“ u Nahořan, ve „Zbytkách“ a v „Tuří“ u Slavětína. V „Halíně“ u Běstvin byl tento druh sbírán již F r e y n e m (II., str. 841).

Jasione montana L.: Na suchých kamenitých stráních a mezích u Vrchovin, Příbyslavi, Nov. Hrádku, na „Husím Krku“, v „Halíně“, na „Králíčkově Kopeči“ u Bohuslavic, u Jestřebí aj.

Juncus bulbosus L.: Pozorován na bažině u Bohdašína.

Juncus compressus J a c q.: Na mokřých až bažinatých loukách v údolí Metuje u Krčína, u Slavoňova a Bohuslavic, v okolí Českého Meziříčí, zejména ve „Zbytkách“.

Juncus filiformis L.: Řídce na mokřých loukách v okolí Bohdašína, poněkud hojnější ve větších nadmořských výškách (500—600 m).

Juncus macer S. F. G r a y: U silnice od Nov. Města k Jestřebí, na mokřých lesních cestách v Klopotovském a Libehýnském údolí aj.

Juncus squarrosus L.: Na lesních a rašelinných loukách v okolí Bohdašína, Sněžné a Mezilesí.

Juncus subnodulosus S c h r a n k: Pozorován jen vzácně. Hojný je např. v bažině při trati mezi Pohořím a Opočnem. F r e y n jej uvádí u Čes. Meziříčí (V., přísp. 10., str. 4).

Kickxia spuria (L.) D u m.: Roztroušeně na polích a úhorech v okolí Bohuslavic n. Met. *Knavitia badensis* S c a b o = *K. silvatica* × *K. drymeia*: Sbírána v „Tuří“ u Slavětína a v „Halíně“ u Běstvin (revid. J. O t r u b a).

Knavitia drymeia H e u f f.: Roztroušeně ve světlých lesích a na lesních okrajích v „Horkách“ u Bohuslavic, v „Tuří“ u Slavětína, mezi Vršovkou a Běstvinami a na návsi ve Vršově.

Knavitia sambucifolia B r i g. = *K. arvensis* × *K. silvatica* B r i g.: „Horka“ u Bohuslavic (K r č a n in sch., det. J. O t r u b a).

Knavitia silvatica D u b y: Na stejných lokalitách jako chrastavec doubravní (*K. drymeia*), ale daleko vzácněji. Byl sbírán pouze na okraji lesa „Žďáru“ nedaleko Slavětína u hranic jaroměř. okresu.

Kochia trichophylla S c h i n z et T h e l l.: Zplanělý byl tento druh pozorován v Novém Městě n. Met.

Koeleria pyramidata (L a m.) D o m.: Dostí rozšířený na suchých travnatých paloučích a stráních, při lesních okrajích a na pod. místech v okolí Nového Města, u Krčína, u dvora „Osmy“, u silnice od Krčína k Černěticím, při kraji novoměstské obory u Popluží, u silnice z Nov. Města k Příbyslavi, na okraji lesa „Jáselný“, „Horka“ a v „Tuří“ u Slavětína.

Lactuca serriola (L.) T o r n.: Roztroušeně u cest, na rumišťích, úhorech a půdních navážkách v okolí Nov. Města, u Bohuslavic aj.

Lamium amplexicaule L. forma *alba*: Byl několikrát pozorován u Nov. Města na polích.

Laserpitium prutenicum L.: Roztroušeně na lesních loukách a ve světlých hájích v severozápadní a severní části dobrušského okresu. Tento druh byl několikrát pozorován při jihovýchodním okraji lesa „Jáselný“ u Vršovky, na vlhké louce u Příbyslavi a u dvora „Zbytky“ u Čes. Meziříčí.

Lathraea squamaria L.: Ve vlhkých listnatých lesích s dobře probíhajícím rozkladem humusu v pekelském údolí u Nov. Města, na „Husím Krku“ a v „Halíně“ u Běstvin, kde byl sbírán F r e y n e m (II., str. 819).

Lathyrus niger (L.) B e r n h.: Roztroušen v dubo-habrových lesích a na keřnatých stráních mezi Krčínem a novoměstskou oborou, v „Horkách“ u Bohuslavic, u Běstvin aj.

Lathyrus nissolia L.: Sbírána u silnice z Bystrého k Sedloňovu a na polní navážce u Bystrého (III., str. 49 — 1890).

Lathyrus silvester L. subsp. *platyphyllus* (R e t z.) D o s t.: Roztroušen na lesnatých stráních v okolí Nov. Města.

Lathyrus tuberosus L.: Dostí častý v obilí u Popluží, za dvorem „Osma“ u Krčína, mezi Doubravicemi a Šonovem, u Bohuslavic aj.

Leersia oryzoides (L.) S w.: Velmi vzácně u vodních toků a rybníků. Byla např. pozorována u bývalého slepého ramene Metuje u Krčína a u Plkovského rybníka v Náchodě.

Legousia hybrida (L.) D e l a r b r e: Zplanělá byla nalezena v r. 1932 u továrny býv. fy Rousek v Nov. Městě.

Lemma trisulca L.: Roztroušeně ve stojatých vodách a bažinách mezi Doubravicemi a Šonovem.

Leucojum vernum L.: Dnes již vzácně na lesních loukách pod Leštinami u Nov. Města, v údolí Olešanky, pod Libehyní, u Rokole. Hojněji pouze ve „Zbytkách“ a v Orlických horách. Nad Bačetínem v tzv. „Kuchyňkách“ je uváděn Hejzlarem (X., str. 93).

Lepidium campestre (L.) R. Br.: Zdá se, že v severní části dobrušského okresu není příliš rozšířená. Sbírána na polích, rumišťích a podél cest v Nov. Městě, u Jestřebí, v Pohoří, ve Vrchovinách aj.

Lilium martagon L.: Místy dosti rozšířená jako např. v blízkém okolí Nov. Města (*Acereto-Carpinetum*), u Krčína, u Leštin, v okolí Bohdašína, Spů a Černčie, na „Husím Krku“, v „Halíně“ u Běstvin, v „Horkách“ u Bohuslavie, v „Tuří“ u Slavětína aj. Z okolí Nov. Města je uváděna již Pačesem (V., přísp. 9., str. 6).

Limosella aquatica L.: Zjištěna v západním okraji lesa ve „Zbytkách“ blíže Roheniček. L. Račem byla sbírána u bývalého slepého ramene Metuje u Krčína (VI., str. 28).

Listera ovata R. Br.: Na vlhkých loukách a v olšo-jasanových porostech v lese „Jáselný“ u Krčína, na „Husím Krku“, u Zákraví, Rokole, u Nov. Města a Nov. Hrádku, ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí a v lese „Tuří“ u Slavětína.

Lolium multiflorum Lam.: Často je vyséván s travním semenem a značně se šíří v okolí Nov. Města. Dále byl pozorován při silnici k Přibyslavi, u novoměstské obory, u Chlístova, Bohuslavie a u Pulic, kde je uváděn již Freynem (II., str. 713).

Lolium remotum Schrank: V dobrušském okrese vzácný druh. Téměř vždy byl pozorován na polích, kde se pěstuje len setý. Nalezen u Bohuslavie, Černčie, Vřovky a u Přibyslavi. U Lhoty-Doubravie byl sledován ve směse vikve seté, hrachoru a slunečnice.

Lolium temulentum L.: Pravděpodobně dosti vzácně, neboť byl pozorován jen na dvou lokalitách: západně od novoměstského nádraží a u Krčína.

Lonicera nigra L.: Na lesních okrajích při levém břehu Olešanky nedaleko Nov. Hrádku v místě bývalé osady „Doly“ a u Mezilesí.

Loranthus europaeus L.: Na dubech, zejména v teplejší části dobrušského okresu. Ve „Zbytkách“ je dosti častý.

Lotus uliginosus Schk u hr: Na mokřích loukách a bažinách na „Husím Krku“ a u Rokole.

Lunaria rediviva L.: Druh je hojnější v Orlických horách. V okolí Nov. Města byl sbírán jen ojediněle v ssutovém lese v pekelském údolí.

Lupinus luteum L.: Vyséván se směskou na polích jen vzácně zplaňuje (okolí Přibyslavi a Nov. Města).

Lupinus polyphyllus L.: Vyséván na lesních pasekách a u cest v pekelském údolí u Nov. Města.

Luzula campestris Lam. et Dc. subsp. *multiflora* (Ehrh.) Čelak.: Dostí rozšířená v lesích a na pasekách v novoměstské oboře, u Vrchovin, v Klopotovském a Libehyňském údolí, v údolí Olešanky mezi Nov. Hrádkem a „Peklem“, na „Husím Krku“ u Spů, v lese „Jáselný“ u Krčína, u Valu, Zákraví a Slavětína.

Luzula pilosa Willd.: Dostí rozšířená v listnatých i v jehličnatých lesích u Popluží, u Přibyslavi, v pekelském údolí, v údolí Olešanky, na „Husím Krku“, mezi Valem a Zákravím aj.

Luzula sudetica (Willd.) Dc. subsp. *pallescens* (Wahlenb) Asch.: Sbírána v lese u silnice z Nov. Města k Přibyslavi a u Bohuslavie.

Lycopodium clavatum L.: Na vlhkých fyllitových skalách v pekelském údolí u Nov. Města a v lese „Jáselný“.

Lycopodium selago L.: Ve vlhkých podhorských lesích v údolí Olešanky u Nov. Hrádku (V., přísp. 9., str. 3) a v Klopotovském údolí.

Lycopsis arvensis L.: V okolí Nov. Města je velmi vzácný. Dosud byl pozorován pouze při silnici k Přibyslavi nad Radovou loukou.

Lysimachia nemorum L.: Ve vlhkých bukových lesích v údolí Olešanky, v pekelském údolí, u Nov. Hrádku a na „Husím Krku“.

Malva silvestris Mill. subsp. *acerba* M é r.: V lesích u Přibyslavi, v „Horkách“, v „Halíně“, v „Tuří“ a ve „Zbytkách“.

Malva moschata L.: Zplanělý byl pozorován v Nov. Městě a u Vrchovin.

Malva silvestris L. subsp. *eusilvestris* D o m.: Na návsích, v živých plotech a u zdí v Zákraví, Černčiech, Bohuslavcích aj.

Malva silvestris L. subsp. *mauritanica* (L.) Thell.: Zřídka pěstován a ještě řídkěji zplaňuje. Na zahradním rumišti u Pulic byl zjištěn Freynem (II., str. 863).

Malva verticillata L.: Pěstován v novoměstských zahrádkách, zvláště v kadeřavé formě (*M. crispa* L.). V typické formě jen ojediněle zplaňuje.

Marrubium vulgare L.: Ojediněle pozorován v Nov. Městě ve Smetanově ulici.

Matteucia struthiopteris (L.) T o d a r o: Několik trsů této vzácné kapradiny roste na levém břehu Metuje, východně od krčínské elektrárny (XIV., str. 204).

Medicago varia Mart. = *M. falcata* × *M. sativa* R o h b.: Na železničním náspu u novoměstského nádraží, u Krčina aj.

Melampyrum arvense L. subsp. *eu-arvense* B e a u v.: Na polích v teplejší části okresu jen nehojně, např. u Lhoty-Doubravice aj.

Melampyrum silvaticum L.: Dostí častý v Orlických horách, v podhůří jen ojediněle mezi Vršovkou a Běstvinami, u Bohdašína a v lesích mezi Rezkem a Libehyní. V o d á k e m je uváděn z Brtvy u Bačetína (V., přísp. 9., str. 15).

Melandrium diurnum (Siebth.) Fries: Na vlhkých loukách a v pobřežních houštinách Metuje a jejích přítoků u Nov. Města, zejména v pekelském údolí pod Leštinami.

Melandrium noctiflorum (L.) Fries: Na úhorech a pustých místech v okolí Nov. Města, Pohoří, Vršovky aj.

Melica uniflora Retz.: Vzácně na lesní stráni u Provozu (VI., str. 29), v lese „Halíně“ mezi Běstvinami a Vršovkou společně s *Hieracloë australis*, kde byla pozorována již F r e y - n e m (II., str. 701).

Melilotus altissimus Thuill.: Na mezích a u cest, zejména na vlhkých jílovitých půdách u Pulic, v „Tuří“ u Slavětína aj.

Melissa officinalis L.: Často pěstovaná v novoměstských zahrádkách a zřídka zplaňující. *Melittis melissophyllum* L.: V severní části okresu je vzácný. Byl pozorován na jižních svazích pod Výrovem u Nov. Města (*Querceto-Carpinetum bohemicum*). Dále byl nalezen na „Husím Krku“, v lese „Horka“ u Bohuslavic a v „Tuří“ u Slavětína. V „Halíně“ jej sbíral F. H o ř a v k a. Nejstarší údaje pocházejí od Č e l a k o v s k é h o (III., 1891—1892, str. 28).

Mentha arvensis L. subsp. *austriaca* (J a c q.) B r i q. var. *multiflora* Host: Vzácně byla pozorována R o h l e n o u u Mezilesí (IV., přísp. 18., str. 51).

Mentha piperita L. = *M. aquatica* × *M. spicata*: Byla pozorována v obci Sendraži.

Mentha pulegium L.: Byla nalezena jen ojediněle na vlhké lesní cestě nad Klopotovským údolím u Nov. Města.

Mentha rubra H u d s. = *M. aquatica* × *M. arvensis* × *M. spicata*: Ojedinělé nálezy pocházejí z Nov. Města a Krčina.

Mentha verticillata L. = *M. aquatica* × *M. arvensis*: Dostí rozšířená v širokém okolí Nov. Města. Sebraný materiál byl určován znalcem našich mát R. W e i g h a r t e m. Na Novoměstsku byly sbírány tyto odrůdy:

Var. *montana* (Host) H. B r a u n: U cesty k Šonovu;

Var. *serotina* (Host) O p i t z: Rezecká ulice v Nov. Městě;

Var. *paludosa* Sole: U Nahořan;

Var. *typica* f. *latissima* S t r o i l: „Husí Krk“.

Všechny uvedené sběry pocházejí ze září r. 1936.

Menyanthes trifoliata L.: Na bažinatých loukách u Slavoňova, Bohdašína, Rokole a u Nov. Hrádku.

Mercurialis annua L.: Roztroušeně na polích a na rumišťích, ale jen vzácně. V r. 1937 bylo nalezeno více exemplářů na poli u Nov. Města nedaleko silnice k Náchodu.

Mimulus guttatus D c.: Zcela zdomácnělá na náplavech Metuje mezi Náchodem a Krčínem (XII., str. 58).

Molinia arundinacea S c h r a n k: Vzácně ve vlhkých lesích u Nov. Města, Příbylavi, v „Tuří“ u Slavětína a ve „Zbytkách“.

Molinia coerulea (L.) M o e n c h: Roztroušeně na mokřích slatinných loukách u Chlístova, Vrchovín, Doubravice a ve „Zbytkách“.

Monotropa hypopitys L.: Roztroušeně v lesích u Nov. Města, u Rezku, mezi Příbyslaví a „Peklem“, v lese „Jáselný“ a v „Horkách“ u Bohuslavic (II., str. 330). Var. *glabra* R o t h, která je uváděna z těchto lokalit, byla nalezena pouze u Čes. Skalce.

Montia fontana L. subsp. *riverularis* (G m e l. sp.) D o s t.: Vzácně kolem lesního prameniště nad obcí Bystrý, odkud je uváděna i Č e l a k o v s k ý m (II., str. 855).

Muscari comosum (L.) M i l l.: Vzácně na výslunných stráních a mezích v okolí Slavětína

Myosotis silvatica (E h r h.) H o f f.: Vzácně ve vlhkých lesích a lesních mýtinách v okolí Slavětína.

Myosotis sparsiflora M i k a n: Vzácně ve vlhkých hájích a křovinách v okolí Nov. Města a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Myosotis versicolor (P e r s.) S m.: Na suchých lukách a na keřnatých stráních u lesa „Jáselný“ nedaleko Vršovky a mezi Nov. Městem a Jestřebím.

Myosurus minimus L.: Vzácně byl nalezen na poli při silnici z Nov. Města k Vrchovinám a při jižním okraji lesa „Jáselný“ nedaleko Vršovky. V r. 1950 byl pozorován v lomu u Nahořan.

Myriophyllum spicatum L.: Byl pozorován ve slepém rameni Metuje u Krčina. Dnes je tato lokalita již zničena odvodněním.

Myriophyllum verticillatum L.: Byl pozorován pouze v rybníčku v lese „Jáselný“. Z jižní části okresu je uváděn od rybníka Broumaru.

Myrrhis odorata Scop.: Zplanělá, ale již zcela zdomácnělá u domků východně od železniční trati Vřehoviny—Václavice, mezi Sendraží a Jestřebím a ojedíněle u Dlouhého nedaleko Nov. Hrádku, kde byla sbírána již Freynem (II., str. 883).

Nasturtium officinale R. Br.: V celé oblasti velice vzácná. Jediné známé naleziště je v potůčku u dvora ve „Zbytkách“, kde tvoří celé porosty.

Neottia nidus-avis (L.) Rich.: Roztroušně v listnatých lesích, např. v pekelském údolí u Nov. Města, na „Husím Krku“ u Spů a v lese „Halíně“ u Běstvin (Hořavka, Rache).

Nepeta cataria L.: Roztroušeně u domovních zdí a zahrádek v Nov. Městě, v Krčině a Šonově, vesměs ve formě *citriodora* Balb.

Oenanthe aquatica (L.) Poir.: Ve vodních příkopech a v rybnících místy dosti rozšířená, např. v rybníku „Řemínek“ nedaleko Lhoty-Doubravice.

Oenothera biennis L.: Na rumišťích, železničních tratích a podél cest u novoměstského nádraží, v údolí Metuje mezi Nov. Městem a „Peklem“, ve starém lomu u silnice k Jestřebí aj. Freynem byla sbírána v jetelišti mezi Bačetínem a Bystrým (II., str. 870).

Onobrychis viciifolia Scop. subsp. *sativa* (Lam.) Thell.: Byl pozorován u Krčina Spů, Lhoty-Doubravice, u Slavětina aj.

Ononis spinosa L.: Častější je v jižní, teplejší části okresu. V širokém okolí Nov. Města byla pozorována u bažantnice „Luštinec“ nedaleko cesty z Doubravice k Vřehovinám, v Počance u Doubravice, u Bohuslavic a u Slavětina. V lese „Horka“ u Bohuslavic byla nalezena forma s bílými květy.

Onopordum acanthium L.: Celkem vzácně u cest a na rumišťích, zejména v teplejší části okresu, např. nedaleko Krčina a na železniční trati severně od zastávky Pohoří u Opočna.

Ophioglossum vulgatum L.: Dnes již velmi vzácně na slatinných loukách ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí (VIII., přísp. 2., str. 330).

Orchis aschersoniana Hausskn. = *O. incarnata* × *O. latifolia* F. Schultz.: Ve východní části olšiny ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Orchis incarnata L.: Vzácně pozorován ve východní části lesa ve „Zbytkách“. Lokalitě hrozí zničení odvodněním. Hojnější na slatinách.

Orchis maculata L.: Roztroušeně na vlhkých loukách, zejména ve větších nadmoř. výškách. Ojedíněle byl nalezen u Bohdašína.

Orchis militaris Hud.s.: Dnes již vzácně na slatinných loukách a ve vlhké olšině ve „Zbytkách“, kde byl poprvé nalezen r. 1937 L. Rache.

Orchis purpurea Hud.s.: Vzácně byl nalezen v lese „Horka“ u Bohuslavic a v „Halíně“ u Běstvin.

Orchis sambucina L.: V dobroušském okrese velmi vzácný druh, který byl nalezen v listnatém lese u „Studýnek“ nad silnicí z Nov. Města k Jestřebí a na kopci nad Sendraží (více exemplářů s květy nachovými, řidčeji žlutými). Z Dobřan pod Orl. hor. je uváděn Vodákem (V., přísp. 9., str. 2).

Orchis ustulata L.: Na vlhkých loukách a keřnatých stráních v okolí Nov. Města, v Popluží a nedaleko „Studýnek“ na cestě k Jestřebí. Z Dobřan je uváděn Vodákem (V., přísp. 9., str. 7).

Origanum vulgare L.: Na suchých kamenitých stráních a na okrajích lesů, např. u Přibyslavi, v Pekle, na „Husím Krku“ a při silnici z Nov. Města k Slavoňovu.

Ornithogalum gussonei Ten. subsp. *typicum* (Beck) Holub: Vzácný druh, který byl sbírán pouze u Vřehovin.

Ornithopus sativus Brot.: V r. 1933 byl nalezen v několika exemplářích u Vršovky.

Orobanche minor Sm.: Tento druh je již od r. 1951 pozorován na jetelovém poli p. Jirsáka z Vřehovin. Jde o vzácný a ojedínělý nález v celém dobroušském okrese.

Oxalis stricta L.: Roztroušeně na travních, rumišťích, na polích a v zahrádkách v nejširším okolí Nov. Města.

Papaver strigosum (Boen) Schur.: Vzácněji na polích a rumišťích v Nov. Městě, u Bohuslavic a v Počance nedaleko Doubravice.

Paris quadrifolia L.: Ve vlhkých suťových lesích v okolí Nov. Města (Klopotovské údolí, Libchyňské údolí, pekelské údolí), u Popluží, v lese „Tuří“ u Slavětina, ve Valu a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí. Z „Halína“ u Běstvin pochází Freynův údaj (II., str. 742).

Parnassia palustris L.: Vzácně na mokřích loukách v okolí Slavětina a na „Husím Krku“ za Spy. Hejzlův údaj pochází od Bačetína (X., str. 29).

Pedicularis palustris L.: Jen velmi vzácně na mokřích loukách u Rokole nedaleko Nov. Hrádku.

Pedicularis silvatica L.: Na rašelinných lesních loukách u Přibyslavi, u Vršovky, u Bohdašína, Vanovky a ve „Zbytkách“.

Petasites albus (L.) Gaertn.: Na náplavech Metuje, u lesních potoků a na mokřých lesních loukách v okolí prameniště mezi Nov. Městem a „Peklem“, v Klopotovském a Libeňčenském údolí a na „Husím Krku“. Od Zákřavi je uváděn V od á k e m (V., přísp. 9., str. 11).

Petasites hybridus (L.) G. M. Sch.: U potoků, zejména v podhorském pásmu je daleko hojnější než devětšil bílý. Častý druh na náplavech Metuje mezi Nov. Městem a „Peklem“, v údolí Olešanky, na „Husím Krku“, u Popluží, Rokole, Mezilesí, Černéic aj.

Peucedanum cervaria (L.) Lapeyr.: Na suchých a výslunných křovinatých stráních u Spů a na okraji lesa „Horka“ u Bohuslavic. Z lesa „Žďáru“ je uváděn Traxlerem (V., přísp. 9., str. 72). a z „Tuří“ u Slavětína Hrobařem (V., přísp. 9., str. 12).

Peucedanum palustre (L.) Moench: Vzácně ve vlhké olšině ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Phalaris canariensis L.: V r. 1927, 1937 a 1939 byla pozorována zplanělá v Nov. Městě. V pozdějších letech již nalezena nebyla.

Phogopteris dryopteris (L.) Feé: Ve vlhkých lesích podhorského stupně (svaz *Fagion* a *Tilio-Acerion*); v údolích a roklínách severně od Nov. Města, v okolí Nov. Hrádku, Rokole a Sněžné, pod Rezkem aj.

Phogopteris polypodioides Feé: Ve vlhkých sruťových lesích řídkěji než předchozí druh, např. v okolí Leštin u Nov. Města, u Přibyslavi, v „Pekle“, v údolí Olešanky, u Nov. Hrádku, Vanovky aj.

Phogopteris robertiana (Hoffm.) A. Br.: Dostí hojný na pravém boku silnice od Nov. Města k Sendraži na skalkách tuřonských slínů bohatých vápnem (XIII., str. 204). Ojedíněle byl pozorován na vlhkých opukových zdech pod Leštinami u Nov. Města a na „Koníčku“ u Přibyslavi.

Phyllitis scolopendrium (L.) Neum.: Literární údaj pochází z okolí Nov. Města (II., str. 679). Nověji se nepodařilo nález potvrdit.

Physalis alkekengi L.: Zplanělá u plotu slévárny v Nov. Městě.

Phyteuma orbiculare L.: Vzácně na mokřých slatinných lukách ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí odkud je uváděna již Trnabradským (IV., sv. 19., str. 31).

Phyteuma spicatum L.: V sruťových lesích a v pobřežních houštinách Metuje mezi Nov. Městem a Nov. Hrádkem (údolí Olešanky), pod Krčínem, v lese „Halíně“ u Běstvin, u Přibyslavi, v „Tuří“ u Slavětína, u Spů, na „Husím Krku“, u Jestřebí aj.

Pieris hieracioides L. subsp. *euheracioides* Hay.: Na suchých travnatých stráních, na mezech, u cest a na lesních okrajích v Popluží (mezi Spy a Nov. Městem), na okraji lesa „Jáselný“ u Krčína, u Běstvin. Z okolí Nov. Města je Čelákovským uváděna forma *ruderalis* (Schmidt sp.).

Pinguicula vulgaris L. subsp. *euvarialis* Dom.: Vzácně na bahnitých a rašelinných loukách ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí (VII., str. 7).

Pirus communis L. subsp. *piraster* (L.) Hegi: Roztroušeně v lese „Jáselný“ (mezi Nov. Městem a Vršovkou), v „Horkách“ u Bohuslavic, u Spů a na „Husím Krku“.

Platanthera bifolia (L.) Rich.: V lesích a na lesních loukách v okolí Přibyslavi, v lese „Jáselný“, v „Halíně“ u Běstvin, v „Tuří“ u Slavětína, u Chlístova, mezi Bystrým a Bačetínem aj.

Platanthera chlorantha (Cust.) Riechb.: Vzácně v listnatých hájích a na lesních loukách v „Horkách“ u Bohuslavic, v „Halíně“ v „Tuří“ a ve „Zbytkách“.

Pleuropteris cuspidatus (Sieb et Zucc.) H. Gross: Asijský druh pěstovaný v novoměstských zahrádkách a často zplaňující. Ve větším množství byl pozorován v močovské bažantnici v jižní části okresu.

Pleuropteris sachalinensis (F. Schmidt) H. Gross: Vzácně zplanělý v Nov. Městě a u mlýna „Ošiček“ v Černéicích.

Pleurospermum austriacum (L.) Hoffm.: Jediná známá lokalita v celém dobroušském okrese je ve světlejším smrkovém porostu v lese „Tuří“ u Slavětína. V sousedním jaroměřském okrese bylo pozorováno několik lokalit.

Poa chaixii Vill.: Vzácně v lesích a na loukách v podhorském pásmu v Klopotovském údolí, především v jeho horní části mezi Vanovkou a Bohdašínem (revid. Jirásek).

Poa nemoralis L. forma *rigidula*: Na výslunných zdech na několika lokalitách v Nov. Městě.

Poa palustris L.: Dostí rozšířená na vlhkých loukách a v příkopech v Nov. Městě, Krčíně, u Spů, Přibyslavi, ve „Zbytkách“, u Pohoří (II., str. 703). Velmi častý druh na náplavech Metuje, a jejích přítoků (XII., str. 58).

Poa pratensis L. subsp. *angustifolia* (L.) Hay.: Roztroušeně na horších loukách, na mezech v příkopech a podél zdí v Nov. Městě, u Černéic, Vrchovin (nad železniční zastávkou) aj.

Poa pratensis L. subsp. *eupratensis* Hay. var. *anceps* Gand.: V zahrádce prvního autora v Nov. Městě.

Polygala amara L. subsp. *austriaca* Crantz: Roztroušeně na mokřích loukách v okolí Lhoty-Doubravice, před Vrchovinami, mezi bažantnicí Luštincem a Šonovem, v „Horkách“ u Bohuslavic, v „Tuří“ u Slavětína a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Polygala comosa Schkubh: Na suchých loukách u lesa „Jáselný“ u Krčína, v okolí Šonov, Bohuslavice a Slavětína.

Polygala vulgaris L. subsp. *oxyptera* (Schub.) Malý: Několik nálezů v okolí Slavoňova a mezi Valem a Zákravím.

Polygonatum multiflorum (L.) All.: Roztroušen v lesích v nejširším okolí Nov. Města. *Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce: Ojedinelý nález pochází z výslunných jižních svahů pod Výrovem u Nov. Města (*Querceto-Carpinetum primuletosum veris*).

Polygonum amphibium L.: Celkem vzácně ve stojatých nebo mírně tekoucích vodách, např. v rybníce „Řemínek“ v Počance u Lhoty-Doubravice, v tůni v lese „Jáselný“. Na vlhkých polích a v příkopech je místy dosti rozšířený terestrální status — např. u Krčína (kvetoucí), u Pohorí a u Lhoty-Doubravice (jen málo kvetoucí).

Polygonum lapathifolium L. subsp. *tomentosum* (Schrank) Danser: Roztroušeně na vlhkých polích pod Krčínem, u „Luštince“, mezi Sendraží a Libchyní, u Bohuslavic a ve „Zbytkách“.

Polygonum minus L.: V příkopech a na vlhkých lesních cestách u Jestřebí, nad Klopotovským údolím, v novoměstské oboře, v „Horkách“ u Bohuslavic, v okolí Běstvin, Přibyslavi a v „Tuří“ u Slavětína.

Polystichum lobatum (Huds.) Presl: V podhůří Orlických hor je tato kapradina velmi vzácná. Několikrát byla nalezena v údolí Metuje mezi Nov. Městem a „Peklem“, na úbočí „Koničku“ a v Klopotovském údolí. Z údolí Olešenky je uváděna Baudyšem (V., přísp. 4., str. 65). Dva ojedinelé nálezy pocházejí od Rokole u Nov. Hrádku.

Polystichum lonchitis (L.) Roth: Několik novějších nálezů pochází z mokřích fyllitových skal v pekelském údolí (XIV., str. 205).

Potamogeton lucens L.: Vzácně ve stojatých a pomalu tekoucích vodách, např. v rybníku „Řemínek“ v Počance u Lhoty-Doubravice.

Potamogeton perfoliatus L.: V severní části dobroušského okresu jen velmi vzácně. Tak byl pozorován Čelakovským ve Zlatém potoce u Opočna (II., str. 690). K Krčánem byl sbírán v Opočenském parku.

Potamogeton pusillus (L.) Asch. et Gr. subsp. *typicus* (Fernald var.): V celém okrese velmi vzácná rostlina, sbírána pouze u Chlístova. Je uváděna také z opočenského parku, nález je však dosud neověřen.

Potentilla alba L.: Vzácně v suchých dubových lesích a pasekách, např. u Běstvin (údaj Freynův — II., str. 893) a v „Tuří“ u Slavětína.

Potentilla canescens Bess.: Roztroušeně na travnatých výslunných stráních, na železničních náspech a u cest mezi Nov. Městem a Přibyslaví, u Vrchovin, Černčic a pod obcí Sendraží.

Potentilla norvegica L.: Z okolí Nového Města pochází několik vzácných a ojedinelých nálezů z r. 1927 pod kaplí československé církve ve východní části města. Později byl tento druh ojedinelě pozorován v sousedním rychnovském okrese.

Potentilla procumbens Sibth.: Vzácně ve vlhkém lese v novoměstské oboře.

Potentilla recta L.: Vzácně na výslunné jižní straně nad novou plovárnou u Nov. Města (XIII., str. 7) a u silnice k Přibyslavi.

Potentilla supina L.: Roztroušeně na vlhkých písčitých půdách a vesnických návších v nejširším okolí Nov. Města, přesto však je dosti vzácná.

Prenanthes purpurea L.: Dostí rozšířený druh, zejména v podhorských lesích svazu *Fagion* a *Tilieto-Acerion*, např. v údolí Metuje mezi Nov. Městem a „Peklem“, v Klopotovském a Libchynském údolí, u Vanovky, Rokole, v údolí Olešenky mezi Nov. Hrádkem a „Peklem“ aj.

Primula veris L. subsp. *genuina* (Pax) Lůd: Teplomilný druh, v severní části dobroušského okresu poměrně vzácný. Je vázán na vápníkem bohaté slíny. V okolí Nov. Města byl pozorován na jižní straně pod „Dubinkami“ a na jižních svazích pod zříceninou Výrova (zbytky *Querceto-Carpinetum bohemicum*). Vzácně byl nalezen v novoměstské oboře, mezi Přibyslaví a Vrchovinami, na okraji lesa „Jáselný“ (směrem ke Krčínu), v Popluží, na lesní straně před Černčicemi, u Spů, v „Horkách“ u Bohuslavic, u Zákraví a Nahořan.

Prunella grandiflora (L.) Jacq.: Vzácně na výslunných stráních a lesních okrajích v „Horkách“ u Bohuslavic a v „Halíně“ u Běstvin, odkud je uváděn Dominem (IV., sv. 19., str. 47).

Prunella laciniata L.: Ojedinelě při východním okraji lesa „Žďáru“ mezi Jasennou a Slavětínem na hranicích jaroměřského okresu.

Prunella spuria Stapf = *P. grandiflora* × *P. vulgaris* Stapf: Ve společnosti obou rodičů u Černčic blíž Nov. Města (V., přísp. I.). Je pravděpodobné, že tato v literatuře uváděná lokalita odpovídá západnímu okraji lesa „Horka“ u Bohuslavic.

Quercus petraea (Mattusch) Liebl var. *mespilifolia* Schinz et Kell: Statný strom nad pekelským údolím při okraji lesa u Přibyslavi.

Ranunculus arvensis L.: Roztroušen jako plevel v obilí, např. u Vrchovin, Bohuslavie, Chlístova, Doubravie aj.

Ranunculus auricomus L. subsp. *cassubicus* (L.) Dost.: Vzácně ve vlhkých lesích a houštinách v údolí Metuje mezi Nov. Městem a Krčínem, u Leštin, Popluží, v Klopotovském údolí, u mlýna „Osíčku“, v lese „Horka“ u Bohuslavie, v „Tuří“ u Slavětína a v lese „Halíně“, odkud je uváděn V o d á k e m (V., přísp. 9., str. 3).

Ranunculus lanuginosus L.: Ve vlhkých podhorských lesích, zejména podél potoků a v údolí Metuje u Krčina, pod Leštinami, v Klopotovském údolí, v údolí Olešenky, na „Husím Krku“ aj.

Ranunculus nemorosus D e c.: Roztroušené v listnatých hájích a křovinách u Nov. Města, v „Horkách“ u Bohuslavie, u Přibyslavi aj.

Ranunculus polyanthemus L.: Vzácně ve světlých hájích a na travnatých stráních u Nov. Města (na louce pod zámkem a nad bývalým chorobincem), severně od Vrchovin, při okraji lesa u Přibyslavi, na západním svahu Sendražského kopce a u Běstvin, kde byl sbírán již V o d á k e m (V., přísp. 9., str. 3).

Rapistrum rugosum A l l.: Tato rostlina byla ojediněle nalezena r. 1937 u průmyslové školy v Novém Městě.

Reseda lutea L.: Byla ojediněle pozorována u Nového Města.

Rhinanthus alectorolophus (Scop.) Poll. subsp. *arvensis* Sch. Thell.: Roztroušené na vlhkých polích v severní části katastru Nov. Města, u Přibyslavi a u Doubravie.

Ribes rubrum L.: Zplanělá v lese před Přibyslavi.

Rorippa amphibia (L.) B e s s.: Roztroušené v příkopech v okolí Nov. Města, Krčina (nedaleko silnice k Černěcům) a pod Leštinami.

Rorippa islandica B o r b.: Na náplavech a ostrůvech Metuje v nejširším okolí Nov. Města (XII., str. 58).

Rorippa terrestris (L.) Č e l a k.: Ojediněle byla pozorována ve varietě *pinnatifida* T a u s c h u bývalého ramene Metuje v Krčíně.

Rosa agrestis S a v i: Roztroušena na stráních u Nahořan.

Rosa coriifolia Fries subsp. *eucoriifolia* Christ: V houštinách, na stráních a na lesních okrajích u Přibyslavi, u Čes. Meziříčí a u Pulic, kde byla sbírána již F r e y n e m (II., str. 890).

Rosa coriifolia Fries subsp. *subcanina* (Hay.) R. Kell.: V houštinách v lese západně od Přibyslavi (revid. Klášterský).

Rosa coriifolia Fries subsp. *vosagiaca* (Desp.) R. Kell.: V houštinách a na stráních v nejširším okolí Nového Města, ale jen na jižních expozicích.

Rosa eglanteria L.: Ojediněle na okraji lesa při silnici od Vrchovin k Náchodu.

Rosa gallica L.: Roztroušené na okrajích lesů mezi Běstvinami a Pulicemi (II., str. 888), v „Horkách“ u Bohuslavie a u Slavětína.

Rosa pendulina L.: V křovinách, v lesích a při lesních okrajích v údolí Metuje u Nov. Města, v Klopotovském údolí, u Nov. Hrádku, pod Frymburkem a u Běstvin (II., str. 889), v lese „Horka“ u Bohuslavie a v „Tuří“ u Slavětína.

Rosa tomentosa Sm.: Na stráních a při lesních okrajích ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí (D o s t á l 1942) a v lese „Tuří“ u Slavětína.

Rubus candicans (Whe) Focke: Je uváděn Č e l a k o v s k ý m z metujského údolí u Nov. Města (I., str. 638) a z okolí lázní Rezek (II., str. 895).

Rubus hirtus W. K.: Okolí lázní Rezek (II., str. 894).

Rubus plicatus W h e N e e s: Roztroušené v nejširším okolí Nov. Města, na př. na okraji lesa u Přibyslavi.

Rubus saxatilis L.: Několikrát byl pozorován v lese „Tuří“ u Slavětína. V „Halíně“ byl nalezen F r e y n e m (II., str. 894).

Rubus schleicheri W h e var. *parviflora*: Je uváděn z okolí lázní Rezek u Nov. Města (II., str. 896).

Rubus suberectus Anders.: Roztroušen v údolí Metuje mezi Nov. Městem a „Peklem“, v lese při silnici z Nov. Města do Přibyslavi, v Klopotovském údolí, v novoměstské oboře, v „Horkách“ u Bohuslavie, v „Tuří“ u Slavětína, v „Halíně“ u Běstvin a pod lázními Rezek, odkud je uváděn již Č e l a k o v s k ý m (II., str. 895).

Rudbeckia laciniata L.: Ojediněle zplanělá v Přibyslavi.

Rumex aquaticus L.: Nehojně v údolí Metuje mezi Nov. Městem a „Peklem“ a u Slavětína. V literatuře je uváděn od Pulic a Dobrušky (II., str. 762) a od Nov. Města (I., str. 161).

Rumex maritimus L.: Poněkud hojněji v Počance u Lhoty-Doubravie. Na náplavech Metuje u Nov. Města jen vzácně (XI., str. 58).

Rumex obtusatus D a n s e r: Ojediněle byl nalezen v údolí Metuje u Nov. Města.

Rumex platyphyllos Aresch. = *R. aquaticus* × *R. obtusifolius* Aresch.: Na mokřině u levého břehu Metuje před Krčínem u Nov. Města.

Rumex sanguineus L.: Ve vlhkých houštinách v lese „Jáselný“, „Halíně“ a ve „Zbytkách“. *Sagina nodosa* Fenzl.: Velmi vzácně na bažinatých loukách u Lhoty-Doubravie a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí. V jižní části okresu je známo několik nalezišť v okolí Opočna.

Salix repens L. subsp. *rosmarinifolia* (L.) Wimm. Grab.: Velmi vzácně na slatinných loukách ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Salix silesiaca Willd.: Tento horský druh byl pozorován Freynem v „Halíně“ u Běstvin v nadm. výšce 320 m (Il., str. 758). Nověji nebyl tento náález potvrzen.

Salvia nemorosa L.: V r. 1931 byla nalezena severně od novoměstského nádraží u polní cesty k Sonovu. Na této lokalitě se udržela až do nedávné doby. Dosud roste hojně na železničním náspu mezi Opočnem a Bohuslavicemi, kde byla pozorována již Rohlenou.

Salvia pratensis L.: Roztroušeně na suchých loukách, stráních, u cest a na železničních náspech u Nov. Města, u Vrchovin, Bohuslavie, Slavětína, u Popluží a j.

Salvia verticillata L.: Roztroušeně na mezích, stráních a u cest, zejména na opuce. Několik drobných nalezišť je uváděno od Nov. Města a od Krčovic.

Sambucus ebulus L.: Vzácně na pasekách a při lesních okrajích nad Klopotovským údolím, nedaleko Zákřaví a v lese „Jáselný“. Od Pulic je uváděn Freynem (Il., str. 805).

Sambucus racemosa L.: Na pasekách a na lesních okrajích zejména v hornaté části dobroušského okresu dosti hojně.

Sanguisorba minor Scop. subsp. *dictyocarpa* (Spach) Gamss.: Na suchých stráních a loukách u Nov. Města, Krčína, pod Leštinami, v lese „Jáselný“, na „Husím Krku“ a j. Freynem je uváděn od Domašína (Il., str. 891).

Sanicula europaea L.: Roztroušeně v buko-dubových lesích nad údolím Metuje u Nov. Města, u Jestřebí, v Libehyňském a v Klopotovském údolí, na „Husím Krku“, u Spů, v „Horkách“ u Bohuslavie, v údolí Olešenky u Nov. Hrádku, mezi Valem a Zákřavím a j.

Saponaria officinalis L.: U nádraží v Nov. Městě a při jižním okraji lesa „Jáselný“ nedaleko Vršovky.

Satureia hortensis L.: Ojediněle zplanělá v Krčíně.

Scabiosa columbaria L. subsp. *eucolumbaria* Dom.: Na stráních v okolí Nov. Města (I., str. 269) a v „Horkách“ u Bohuslavie.

Scabiosa ochroleuca L.: Na suchých a výslunných stráních, zejména na opuce. V okolí Nov. Města jen velmi vzácně nad Klopotovem a u silnice k Slavoňovu.

Schoenus ferrugineus L.: V celém dobroušském okrese velice vzácný druh, který byl pozorován na jediné lokalitě ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí, kde se dosud udržuje.

Scorzonera hispanica L.: Vzácně pěstován v novoměstských zahrádkách pod lidovým názvem „černý kořen“. Zplaňuje jen výjimečně.

Scorzonera humilis L.: Na vlhkých loukách u Vrchovin, u Slavětína, u Sněžné a mezi Jestřebím a Sendraží.

Serophularia alata Gilib. subsp. *umbrosa* (Dumort.) Dom.: Vzácně na okraji tůně u dvora „Osmy“ (jižně od Krčína) a ve „Zbytkách“.

Sedum album L.: Vzácně na zdech a na opukových skalkách u Nov. Města, zejména v zámecké zahradě.

Sempervivum soboliferum Sims.: Vzácně na skalkách a na zdech mezi Nov. Městem a Krčínem, u Nov. Hrádku, zejména na zříceninách hradu Frymburka, ve Vrchovinách aj. V literatuře je uváděn od Bačetína (X., str. 44).

Senecio erraticus Bertol. subsp. *barbareifolius* (Wimm. Grab.) Beger: Roztroušeně na vlhkých loukách a v lesích v údolí Metuje pod Leštinami u Nov. Města.

Senecio erucifolius L.: Ojediněle nalezen u lesa „Ždárů“ při hranicích jaroměřského okresu (V., přísp. 13., str. 15), kde roste dosud. Roku 1941 byl nalezen i u východního okraje lesa „Horka“ u Bohuslavie.

Senecio nemorensis L. subsp. *jacquinianus* (Rechb.) Dur.: V okolí Nov. Města je velmi vzácný. Několikrát byl pozorován v „Halíně“ u Běstvin a v lesním výběžku mezi Vršovkou a Spy. Z Novoměstska je uváděn již Čelakovským (I., str. 242).

Senecio vernalis W. K.: V r. 1955 byl nalezen v hájku „Náměrka“ západně od Krčína.

Senecio viscidulus Scheele = *S. silvaticus* × *S. viscosus* Scheele: Byl pozorován na úbočí vrchu „Koníček“ nedaleko Přibyslavi.

Serratula tinctoria L. subsp. *eutinctoria* Br. - Bl.: Vzácně na slatině, loukách a ve světlých listnatých hájích na opuce v teplejší části dobroušského okresu.

Seseli annuum L.: Vzácně byl pozorován u Bohuslavie.

Sesleria uliginosa Opiz.: Vzácně na mokřích loukách u Vrchovin, v Počance u Lhoty-Doubravie a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Setaria italica (L.) P. Beauv.: V několika exemplářích v příkopě u silnice k Příbyslavi nedaleko novoměstského nádraží.

Setaria verticillata (L.) P. Beauv.: Vzácně na rumišti u novoměstského nádraží a ve Václavské ulici.

Sideritis montana L.: V několika málo exemplářích u slévárny v Novém Městě.

Silene selinoides (Jacq.) Halácsy: Na loukách u Nov. Města, u Vrchovin, u Příbyslavi, u Bohuslavic, Slavětina aj.

Silene dichotoma Ehrh.: Zcela zdomácnělá na polích u Nov. Města, u Krčina, Vršovky u Slavětina, Bohuslavic aj.

Silybum marianum Gaertn.: Zplavený v Nov. Městě.

Solidago canadensis L.: Často pěstován a zplaňující v okolí Nov. Města, např. na náplavech Metuje mezi „Peklem“ a Nov. Městem.

Solidago gigantea Ait.: Často pěstován v novoměstských zahrádkách. Zplavený v Nov. Městě, ve Spech a ve Vrchovinách.

Sonchus arvensis L. forma *laevis* Koch: V polích u Bohuslavic (IV., sv. 19., str. 31), v Nov. Městě a na louce u Vrchovin.

Sorghum vulgare Pers.: Zplavený na poli nedaleko Jestřebí.

Sparganium simplex Huda.: Ve stojatých vodách a v příkopech v údolí Metuje u Nov. Města, v „Pekle“, v Počance u rybníka „Řemínek“ nedaleko Doubravice a u Zlatého potoka ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Spergula vernalis W.: Vzácně na písčité lesní stráni před Libchyní.

Spergularia rubra (L.) Presl: Na písčitém lesním okraji u Vršovky, v „Horkách“ u Bohuslavic a u Chlístova.

Stachys annua L.: V r. 1941 ojediněle nalezen v Nov. Městě.

Stachys germanica L.: Vzácně na okraji lesa „Halina“ u Běstvin.

Stellaria graminea L.: Dosti hojně v pobřežních houštinách Metuje v nejširším okolí Nov. Města.

Stellaria nemorum L. subsp. *montana* Pierr. Murb.: Dosti hojně v pobřežních houštinách Metuje mezi Nov. Městem a „Peklem“, v údolí Olešanky u Nov. Hrádku, při lesních potociích v Klopotovském a Libchynském údolí, u Vanovky, Mezilesí aj.

Stellaria palustris (Ehrh.) Retz.: Na vlhkých loukách a v příkopech v okolí Nov. Města a Krčina.

Stenactis ramosa (Walt.) Dom.: Zplavený v údolí Metuje („Peklo“).

Symphytum officinale L. subsp. *eu-officinale* Dom. var. *bohemicum* (S. *bohemicum* Schm.): Hojně ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Taraxacum laevigatum (Willd.) Dc.: Pod železničním náspem jižně od nádraží v Nov. Městě.

Taraxacum palustre Lam. et Dc.: Roztroušeně na vlhkých loukách novoměstského okolí, u Vrchovin, Popluží, Šonova, Slavoňova aj.

Telekia speciosa (Schreb.) Baumg.: Zplavená v několika exemplářích na okraji lesní tůně u Příbyslavi.

Tetragonolobus siliquosus (L.) Roth: Roztroušeně na slatinných loukách. Freynův údaj pochází od Pulic (II., str. 902).

Teucrium scordium L. subsp. *palustre* (Lam.) Gams: Roztroušeně na mokřích loukách a v příkopech, zejména u Čes. Meziříčí.

Thalictrum aquilegifolium L.: Vzácně pod láznemi Rezkem a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Thalictrum lucidum L.: Vzácně na vlhkých loukách u Krčina, u Vrchovin, Šonova, ve „Zbytkách“, v „Tuří“ u Slavětina.

Thlaspi perfoliatum L.: Roztroušeně na polích, mezích, železničních tratích u Nov. Města, Krčina, Popluží, Šonova, Slavětina aj.

Tofieldia calyculata (L.) Wahlbg.: Pozorována 10. VI. 1942 ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí. Pro dobrušskou květenu velmi vzácný nález. V r. 1958 na téže lokalitě.

Tragopogon dubius Scop. subsp. *major* (Jacq.) Vollm.: Vzácně pozorován v Nov. Městě a u železniční trati nedaleko Pohoří.

Tragopogon orientalis L.: Roztroušeně na loukách u Nov. Města, u železniční trati pod Vrchovinami, mezi Krčínem a Nahořany. Z Popluží je uváděna Racheim.

Trientalis europaea L.: Hojně v Orlických horách. Na Novoměstsku byl pozorován pouze v okolí Nov. Hrádku a Rokole (VIII., str. 9).

Trifolium alpestre L.: Na výslunných opukových stráních při silnici z Nov. Města k Příbyslavi, na stráni u novoměstské elektrárny, u Popluží, na již. svahu pod zříceninou Výrova, na „Husím Krku“ u Spů, na pokraji lesa „Jáselný“ u Krčina, v „Horkách“ u Bohuslavic, v „Tuří“ u Slavětina a v „Halíně“ u Běstvin, kde byl sbírán již Freynem (V., přísp. 9., str. 10).

Trifolium fragiferum L.: Na vlhkých jílovitých půdách dosti vzácně. Nov. Město, Bohuslavice a „Zbytka“ u Čes. Meziříčí.

Trifolium medium L.: Na sušších loukách a stráních u Nov. Města, Krčina, Mezileší, Bohuslavice aj.

Trifolium montanum L.: Na sušších lesních loukách u Krčina, v háji před Spy, v lese „Jáselný“, „Halíně“, „Horkách“ aj.

Trifolium rubens L.: V celých východních Čechách dosti vzácný. Několikrát byl pozorován v údolí Metuje u Leštin, u Spů a v lese „Halíně“ u Běstvin odkud pochází údaj Freynův (II., str. 901).

Trifolium spandceum L.: Na vlhkých rašelinných loukách nedaleko Rokole u Nov. Hrádku.

Triglochin palustre L.: Na mokřích loukách ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Trisetum flavescens (L.) P. Beauv. var. *villosum* Čelak.: V silničním příkopu mezi Vrchovinami a Krčínem a u Spů.

Trollius europaeus L. subsp. *globosus* (Lam.) Dom.: V údolí potoka Janova před Spy, na „Husím Krku“, u Vanovky, Přibyslavi, v lese „Jáselný“, u Krčina, u Nov. Hrádku a Rokole, u Bačetína aj. Freyn jej uvádí od Frymburka a Pulic. „Zbytka“ u Čes. Meziříčí.

Turritis glabra L.: Na stráních a lesních okrajích u Přibyslavi a na „Husím Krku“.

Vaccaria segetalis (Neck.) Garcke subsp. *grandiflora* (Fisch.) Dom.: Pozorován v obilném poli u Nov. Města, Vrchovin a Doubravíc.

Valeriana officinalis L. subsp. *sambucifolia* (Mikan) Čelak.: V údolí Metuje mezi Nov. Městem a „Peklem“, v údolí Olešenky, v Klopotovském a Libehyňském údolí dosti hojně.

Verbascum collinum Schrad. = *V. nigrum* × *V. thapsus* Hay.: Ojedinele v pekelském údolí mezi oběma rodiči.

Verbascum lychnitis L.: Vzácně na kamenitých stráních a u cest při východní části Nov. Města, v údolí Metuje pod Leštinami a u cesty vedoucí k Rezku.

Verbascum nigrum L.: Roztroušeně v pekelském údolí a u Krčina.

Verbascum schiedeanum Koch = *V. lychnitis* × *V. nigrum* Focke: Pod silnicí vedoucí z Nov. Města k Jestřebí a nedaleko novoměstského mlýna.

Veronica agrestis L.: Roztroušeně jako plevel na polích a v zahradách u Nov. Města a u Běstvin.

Veronica didyma Ten.: V Nov. Městě pod železničním viaduktem před Krčínem a u Běstvin.

Veronica longifolia L.: Na vlhké louce při železniční trati z Nov. Města k Vrchovinám, u Sněžné, Pohoří, u Chlístova a Zákřaví, u Roheniček a Černěic.

Veronica montana Jusl.: Ve stinných bukových lesích v „Pekle“, v údolí Olešenky, u Rokole a v Klopotovském údolí.

Veronica scutellata L.: Roztroušeně na mokřích loukách a v příkopech u Vrchovin, Spů, nad Radovou loukou jižně od Přibyslavi, ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí a u Pohoří.

Veronica teucrium L. subsp. *pseudochamaedrys* (Jacq.) Nym.: Vzácně na výslunných stráních např. nad novou plovárnou v Nov. Městě, u Vrchovin, v „Horkách“ u Bohuslavice a v „Halíně“ u Běstvin, odkud je uváděn již Freynem (II., str. 816).

Veronica verna L.: Při silnici mezi Nov. Městem a Jestřebím a mezi Jestřebím a Sendraží.

Vicia dumetorum L.: Na lesní stráni pod Leštinami u Nov. Města, v „Halíně“ u Běstvin, u Spů (II., str. 904) a v údolí pod láznemi Rezkem (IV., sv. 19., str. 27).

Vicia ervilia (L.) Willd.: Několikrát byla pozorována ve směsce na polích u Nov. Města a Krčina.

Vicia pannonica Cr. subsp. *striata* (M. Bieb.) Hay.: Vzácně byla pozorována v obilném poli u Nov. Města a Krčina.

Vicia pannonica Cr. subsp. *typica* (Beck) Dost.: Ojedinelé nálezy pocházející od obce Vrchovin.

Vicia pisiiformis L.: Vzácně v lese „Halíně“ u Běstvin (III., 1891—92, str. 38).

Vicia sativa L. subsp. *angustifolia* (L.) Gaud.: V údolí Metuje u Krčina, při okraji lesa u silnice k Přibyslavi, na polích severně od „Luštince“ a nad oběi Vrchovinami.

Vicia silvatica L.: Roztroušeně ve stinných bukových lesích podhorského pásma např. v Klopotovském údolí, v údolí Olešenky, na „Husím Krku“, u Rokole aj.

Vicia villosa Roth subsp. *dasycarpa* (Ten.) Cav.: Na polích v celém dobroušském okrese dosti hojně.

Vicia minor L.: V severní části okresu vzácný. V okolí Nov. Města byl pozorován jen v lese „Halíně“ u Běstvin.

Viola collina Bess.: Roztroušeně na skalnaté stráni pod bývalou drogerií v Nov. Městě, v lese nad Radovou loukou pod silnicí z Nov. Města k Přibyslavi, na „Husím Krku“ za Spy (II., str. 854), nedaleko hájovny „Ve Studénkách“ u Nov. Města a u Rezku.

Viola erecta Gilib.: Tento v celých Čechách vzácný druh byl pozorován ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí, kde se dosud udržuje.

Viola mirabilis L.: V listnatém háji na stráních pod novoměstským zámkem, u Popluží,

v Klopotově, v lese „Horka“ u Bohuslavic, v „Tuří“ u Slavětína. V „Halíně“ byla pozorována již Freyнем (II., str. 854).

Viola palustris L.: Na bažinatých loučkách zvláště v podhůří Orlických hor roztroušeně. Byla pozorována pod „Studénkami“ nedaleko cesty z Nov. Města k Jestřebí, u Bohdašina a Slavoňova, nad obcí Sendraží a ve „Zbytkách“ u Čes. Meziříčí.

Vogelia paniculata (L.) Horn.: Na rumištích a u cest v celém okrese roztroušeně.

Zanichellia palustris L. subsp. *dentata* (Willd.) Dom.: Je uváděna od Nov. Města (II., str. 688). Nověji nebyl náález potvrzen.

Literatura

- I. Čelakovský, L. (1868—1883): Prodróm květeny české I.—III. Praha.
- II. Čelakovský, L. (1883): Prodróm květeny české IV. Praha.
- III. Čelakovský, L. (1882—1894): Resultate der botanischen Durchforschung Böhmens im Jahre 1879—92. Sitzungsber. Königl. böhm. Ges. Wiss. Prag 1881—1893.
- IV. Domin, K. (1902—1905): Beiträge zur Kenntnis der Phanerogamenflora von Böhmen. I.—IV. — Sitzungsber. böhm. Ges. Wiss. Prag, 2. Kl.
- V. Rohlena, J. (1922—1936): Příspěvky k floristickému výzkumu Čech I.—XIII. — Časopis Nár. Musea 1922—1936.
- VI. Společná práce botaniků přírodovědecké sekce zemědělského ústavu v Hradci Králové (1941): Nové zajímavé lokality květeny ze severovýchodních Čech. — Publikace zeměděl. ústavu v Hradci Králové, 8 : 17—34.
- VII. Prokeš, K. (1946): Nové floristické nálezy ze severovýchodních Čech II. — Věstník Král. české spol. nauk 1944, tř. matem.-přírodovědecká, no. 27 : 1—10.
- VIII. Prokeš, K., Válek, B. (1944): Příspěvky ke květeně severovýchodních Čech I.—II. Příroda, 36 : 119—122, 328—331.
- IX. Prokeš, K., Válek, B. (1946): Příspěvky ke květeně Čech IV. — Příroda, 38 : 1—4. (Zvláštní otisk.)
- X. Hrobař, F. (1931): Květena Kostelecka a Rychnovska. 1—127. Vamberk.
- XI. Hadač, E. (1947): České hlohy. — Lesnická práce 16 : 254—258.
- XII. Kopecký, K. (1957): Sukcese rostlinných společenstev na náplavech Metuje a Olešanky v okolí Nového Města n. Met. — Preslia, 29 : 51—63.
- XIII. Kopecký, K. (1957): Přirozená společenstva rostlin v okolí Nového Města nad Metují. — Ochrana přírody 12 : 5—15.
- XIV. Kopecký, K. (1957): Několik nových lokalit vzácných kapradin u Nového Města n. Met. — Preslia, 29 : 204—205.
- XV. Mikyška, R. (1947): Lesy Orlických hor a Poorličí s hlediska ochrany přírody. — Ochrana přírody, 2 : 54—61.
- XVI. Fiedler, J. (1954): Botanické zajímavosti okolí Dobrušky a jejich ochrana. — Ochrana přírody, 9 : 266—270.
- XVII. Prokeš, K. (1944): Přehled květeny Královéhradecka. — Věstn. Král. čes. spol. nauk, tř. matem.-přírodověd., 1944/26 : 1—13.

Adresy autorů: Karel Krčán, Smetanova 173b, Nové Město n. Met. — Ing. Karel Kopecký, pracovník odboru pro biologii krajiny státního ústavu pro rajonové plánování v Praze I, Platnéřská 19.